

DDO-560-9(23)/12/KP

Warszawa, 12 lutego 2014 r.

Pan
Gert-Jan Koopman
Zastępca Dyrektora Generalnego
Dyrekcja Generalna ds. Konkurencji
Komisja Europejska

HT.3365 - SAM - GBER review

Szanowny Panie Dyrektorze,

W związku z opublikowaniem przez Komisję Europejską w dniu 18 grudnia 2013 r. projektu *rozporządzenia Komisji (UE) uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu* (dalej: projekt GBER), poniżej pragnę przedstawić uwagi władz polskich. Jednocześnie pragnę podkreślić, że na podstawie prawa krajowego, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów jest organem właściwym do reprezentowania Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie pomocy publicznej. W związku z tym, uwagi przedstawione poniżej należy traktować jako oficjalne stanowisko Polski.

Polska z zadowoleniem przyjmuje niektóre z zaproponowanych przez Komisję zmian w stosunku do pierwszego projektu ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń blokowych, który był przedmiotem konsultacji w 2013 r. W szczególności władze polskie pozytywnie oceniają uwzględnienie w projekcie GBER nowych przeznaczeń pomocy, zwiększenie progów indywidualnej notyfikacji oraz poziomu intensywności w odniesieniu do niektórych przeznaczeń pomocy (np. pomocy dla innowacyjnych klastrów).

Władze polskie z zadowoleniem przyjęły również zapewnienie Komisji, ujęte w motywie 2 preambuły, dotyczące planowanego przeglądu rozporządzenia GBER w celu objęcia nim nowych kategorii pomocy, w szczególności opracowanie kryteriów wyłączenia dla finansowania infrastruktury portów i lotnisk do grudnia 2015 r.

Niemniej jednak władze polskie pragną zwrócić uwagę, że brzmienie niektórych z zaproponowanych przepisów budzi poważne wątpliwości co do ich celowości. Jednocześnie nie wszystkie z zaproponowanych warunków udzielania pomocy sformułowane zostały w sposób jasny i w związku z tym budzą zastrzeżenia interpretacyjne, które mogą powodować trudności we wdrażaniu środków pomocy. Szczegółowe uwagi dotyczące poszczególnych przepisów oraz dodatkowe propozycje władz polskich zostały przedstawione poniżej.

KWESTIE KLUCZOWE

1) Obowiązek zgłoszenia bardzo dużych programów - przekraczających 0,01% krajowego PKB i 100 mln EUR - art. 1 ust. 2 lit. a)

a) Zastrzeżenia ogólne

Władze polskie pozytywnie oceniają propozycję KE dotyczącą wyłączenia z obowiązku zgłaszania dużych programów dotyczących takich przeznaczeń pomocy, jak przykładowo: pomoc na pracowników znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji oraz pracowników niepełnosprawnych, pomoc szkoleniową, pomoc na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego oraz pomoc na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną. Pozytywnie należy również ocenić rezygnację z kumulatywnego analizowania pomocy w ramach programów o podobnej charakterystyce, ze względu na potencjalne trudności związane z zastosowaniem tego nieostrego pojęcia w praktyce.

Jednakże władze polskie pozostają na stanowisku, że **propozycja ta, pomimo wyraźnego złagodzenia, nadal jest nietrafiona** gdyż tak skonstruowany limit (maksymalna kwota na cały program) nie jest dobrym instrumentem do zapobiegania zakłóceniom konkurencji, gdyż to nie wartość programu, ale kwota pomocy przypadającej na beneficjenta lub projekt stanowi odzwierciedlenie wpływu na rynek - może bowiem istnieć program o znacznym budżecie, ale obejmujący wiele przeznaczeń pomocy i tysiące beneficjentów i w takiej sytuacji pomoc udzielana na jego podstawie ma niewielki wpływ na konkurencję, bo duża liczba podmiotów ma dostęp do wsparcia w niewielkiej kwocie. Poza kwotą pomocy na poszczególne projekty kluczowe znaczenie mają również warunki udzielenia pomocy. Przykładowo w przypadku sieci szerokopasmowych określone są bardzo jasne zasady wyznaczania obszarów, na jakich możliwa jest interwencja i to te zasady zapobiegają naruszeniu konkurencji.

Należy również zwrócić uwagę, że zasada taka znacznie utrudni realizację programów polityki spójności, w ramach której dla słabiej rozwiniętych państw i regionów UE dostępne są znaczne środki na wsparcie przedsiębiorstw, w tym poprzez pomoc regionalną. W tym kontekście, warto zauważyć, że programy operacyjne realizowane ze środków unijnych, a w ramach nich zakres wspieranych działań rozwojowych i budżet przeznaczony na ich realizację, są zatwierdzane przez KE. Programy pomocowe są jedynie instrumentem realizacji tych programów operacyjnych w zakresie wsparcia wymagającego zastosowania przepisów o pomocy publicznej. Notyfikacja takich programów oznacza kolejną procedurę zgłaszania KE tego samego wsparcia. Ponadto, warto przy tym wziąć pod uwagę, że państwa członkowskie nadal walczą ze skutkami kryzysu ekonomicznego, z których jednym z najważniejszych jest właśnie spadek PKB.

Wyjaśnienia wymaga również to, czy kwota 100 mln EUR to jedynie kwota szacunkowa oparta na przypuszczeniach danego państwa członkowskiego co do wielkości pomocy, z jakiej skorzystają przedsiębiorcy, czy też jest to kwota, która dopiero w danym roku musi zostać zrealizowana, przez co powstanie obowiązek notyfikacji programu. Chodzi tu o problem takich instrumentów pomocowych, w przypadku których w momencie nabycia prawa do pomocy nie jest jeszcze znana jej dokładna wielkość, ani nawet okres, w którym zostanie wykorzystana. Przykładem może być zwolnienie podatkowe, do którego beneficjent wprawdzie nabywa prawo do korzystania na okres kilku lat, jednak w momencie nabycia tego prawa brak jest parametrów do jego obliczenia (np. nieznajomość stawek podatkowych, ostatecznie wygenerowanego dochodu, z podatku od którego przedsiębiorca będzie zwolniony, itd.). Wątpliwości budzi przykładowo sposób stosowania przedmiotowego warunku do pomocy publicznej udzielanej w specjalnych strefach ekonomicznych (dalej: SSE) w formie zwolnień z podatku dochodowego. Wielkość pomocy, z której w rzeczywistości korzystają przedsiębiorcy w SSE, nie jest bowiem z góry określana, gdyż jest uzależniona od osiągniętych przez beneficjentów zysków. Stąd też wartość dopuszczalnej maksymalnej pomocy przyznanej przedsiębiorcom (wynikającej z określonej w zezwoleniu na działalność w SSE maksymalnej wysokości kosztów

kwalifikowanych) może znacząco odbiegać od wartości faktycznie wykorzystanego wsparcia. Prognozy dotyczące rocznego budżetu tego typu programu pomocowego będą więc obciążone bardzo dużym ryzykiem błędu, podczas gdy nałożenie obowiązku notyfikacji będzie pociągało za sobą dodatkowe obciążenia administracyjne i koszty.

Nieuzasadnione wydaje się również objęcie tym ograniczeniem pomocy udzielanej na sieci szerokopasmowe. Przedmiotowy przepis nie tylko wprowadza obowiązek notyfikacji projektu, którego wartość przekracza próg 0,01 % PKB państwa członkowskiego lub 100 mln EUR, ale także ustanawia obowiązek wprowadzenia mechanizmu monitorowania i wycofania pomocy dla projektu, dla którego kwota pomocy przekracza 10 mln EUR. Ponadto zasady wyznaczania obszarów, na jakich możliwa jest interwencja publiczna, które są zgodne z *Wytycznymi UE w sprawie stosowania reguł pomocy państwa w odniesieniu do szybkiej budowy/rozbudowy sieci szerokopasmowych*, stanowią mechanizm przeciwdziałający naruszeniu konkurencji. Biorąc powyższe pod uwagę należy uznać, że ilość ograniczeń wprowadzona w stosunku do pomocy na sieci szerokopasmowe jest nadmierna. W takim wypadku wprowadzenie wyłączenia sektorowego dla sieci szerokopasmowych należy uznać za działanie pozorne bez rzeczywistego wpływu na przyspieszenie rozwoju infrastruktury szerokopasmowej. Jednocześnie należy zwrócić uwagę, że wprowadzenie ograniczenia co do wartości programu stoi w sprzeczności z deklaracjami ujętymi w motywie 67 preambuły.

Należy także wskazać, że przedmiotowy warunek jest niespójny z zaproponowanymi w projekcie progami indywidualnych notyfikacji - najbardziej widoczne jest to w odniesieniu do pomocy na badania i rozwój, gdzie w przypadku badań podstawowych i przemysłowych zaproponowano podwojenie obecnie obowiązujących progów. Utrzymanie warunku zawartego w art. 1 ust. 2 lit. a) projektu GBER oznaczałoby, że pozornie większa swoboda w realizacji projektów badawczo-rozwojowych byłaby znacznie ograniczona poprzez limity dotyczące rocznego budżetu programu. Jeżeli bowiem progi powodujące obowiązek indywidualnego zgłoszenia w zakresie badań i rozwoju, zgodnie z propozycją KE, mieszczą się w przedziale 15-40 mln EUR, to w przypadku Polski (limit 100 mln EUR), każdy program, zakładający udzielenie maksymalnej dopuszczalnej na jednego beneficjenta wartości pomocy więcej niż dwóm podmiotom, będzie musiał zostać zgłoszony.

Aktualne pozostają wątpliwości dotyczące właściwego rozumienia pojęcia „rocznych wydatków w zakresie pomocy publicznej” (ang. *annual State aid expenditures*) - czy są to podpisane umowy z beneficjentami, czy też faktyczna wypłata środków na rzecz beneficjentów.

Ponadto, zgodnie z projektem GBER obowiązek zgłoszenia oraz ewaluacji będzie obejmował programy których roczne wydatki przekraczają 100 mln EUR i stanowią przynajmniej 0,01% PKB państwa członkowskiego (tzw. podwójny limit). W opinii władz polskich przedmiotowa reguła narusza zasadę równego traktowania wszystkich państw członkowskich w ramach rynku wewnętrznego, dyskryminując państwa o mniejszym rocznym PKB.

Poniżej w tabeli przedstawiono listę 8 państw członkowskich o najwyższym poziomie PKB w 2012 r. wraz z podaniem tego poziomu i progu 0,01% PKB.

L.p.	Państwo członkowskie	Wartość PKB wg SSN (mln EUR)	0,01% PKB wg SSN (mln EUR)
1.	Niemcy	2 566 437,0	256,6
2.	Wielka Brytania	1 802 443,0	180,0
3.	Francja	1 802 321,0	180,0
4.	Włochy	1 533 728,0	153,4
5.	Hiszpania	1 125 306,0	112,5
6.	Polska	649 048,5	64,0
7.	Holandia	549 201,4	55,0
8.	Belgia	336 554,6	33,5

Z powyższej tabeli wynika, iż w przypadku Niemiec będą musiały być notyfikowane programy, których roczne wydatki przekroczą 257 mln EUR, w przypadku Wielkiej Brytanii i Francji programy przekraczające 180 mln EUR, w przypadku Włoch programu przekraczające 153 mln EUR, a w przypadku Hiszpanii programy przekraczające 112,5 mln EUR. Natomiast w przypadku wszystkich pozostałych państw członkowskich (w tym Polski) będą musiały być notyfikowane programy przekraczające 100 mln EUR.

Jednocześnie w dokumencie pn. *State aid: Transparency and Evaluation in the draft General Block Exemption Regulation* (opublikowanym na stronie KE w dniu 18 grudnia 2013 r.), KE wyjaśniła, że wprowadzenie dodatkowego obowiązku dotyczącego dużych programów wynika z faktu iż będą one prawdopodobnie miały znaczący negatywny wpływ na rynek wewnętrzny, którego standardowe, ustanowione ex-ante zasady nie będą w stanie uchwycić. Wobec powyższego programy takie powinny podlegać obowiązkowej ewaluacji (państwo członkowskie przed rozpoczęciem udzielania pomocy na podstawie takiego programu powinno zgłosić KE plan przyszłej ewaluacji).

W kontekście powyższego uzasadnienia konsekwencją przyjęcia zaproponowanych przez projekt GBER rozwiązań jest automatyczne uznanie, iż program niemiecki o wartości 250 mln EUR, czy też program brytyjski lub francuski, o wartości 175 mln EUR ma mniejszy negatywny wpływ na rynek wewnętrzny niż program polski o wartości 100 mln EUR. Natomiast konkluzja taka, bez przedstawienia dodatkowego obiektywnego uzasadnienia, jest dla władz polskich nie do zaakceptowania.

Jednocześnie Komisja uzasadnia, iż ustanowienie limitu poprzez odniesienie się do wartości PKB państwa członkowskiego, zapewni że większe państwa członkowskie będą obarczone wymaganiami proceduralnymi proporcjonalnie do innych państw członkowskich, gdyby bowiem tego ograniczenia nie wprowadzić państwo członkowskie o wysokim PKB w przypadku limitu 100 mln EUR zmuszone byłoby notyfikować więcej programów pomocowych niż państwo o mniejszym PKB, a tym samym musiałoby ponosić więcej obciążeń administracyjnych. Podejście takie jest w opinii władz polskich zupełnie nie słuszne. Udzielanie pomocy publicznej nie jest bowiem obowiązkiem państwa członkowskiego lecz jego swobodnym wyborem podyktowanym m.in. możliwościami budżetowymi. Jeśli państwo ma możliwości budżetowe i decyduje się na udzielanie dużej pomocy powinno się liczyć z koniecznością ponoszenia określonych obciążeń. W opinii władz polskich aktualne brzmienie warunku wyraźnie gratyfikuje państwa członkowskie o wysokim PKB, które mogą udzielać pomocy o dużej wartości.

Mając na uwadze powyższe, władze polskie podtrzymują swoje stanowisko wyrażone w trakcie pierwszych konsultacji projektu GBER, a zatem zdecydowanie postulują całkowite wykreślenie z projektu GBER warunku, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a).

b) Przepisy przejściowe

W odniesieniu do obowiązku notyfikacji programów, których roczne wydatki przekraczają kwotę 100 mln EUR, w ocenie władz polskich należałoby jednoznacznie i precyzyjnie rozstrzygnąć sposób obliczania ww. kwoty. Projekt GBER, podobnie jak bazujące na nim programy pomocowe, zaczną bowiem obowiązywać od połowy roku, czyli 1 lipca 2014 r., co skutkuje pytaniem, czy ustalenie rocznego budżetu programu w takim przypadku powinno *de facto* obejmować okres 1 lipca 2014 r. - 30 czerwca 2015 r.?

2. Finansowanie energetyki

a) Wykluczenie pomocy regionalnej dla energetyki - art. 13 ust. 1 lit. a)

Zgodnie z projektem GBER, pomoc regionalna w sektorze energetycznym pozostaje wyłączona z zakresu stosowania niniejszego rozporządzenia. Dodatkowo, zgodnie z przyjętymi w czerwcu 2013 r. wytycznymi w sprawie pomocy regionalnej na lata 2014-2020 (dalej: RAG), również pomoc regionalna, która podlega notyfikacji, będzie niedopuszczalna we wskazanym sektorze.

W kontekście postanowień projektu GBER oraz mając na uwadze postanowienia opublikowanego w grudniu 2013 r. projektu Wytycznych w sprawie pomocy publicznej na ochronę środowiska i energetykę (dalej: projekt EEAG), władze polskie **podtrzymują negatywne stanowisko zgłoszone do pierwszego projektu GBER** odnośnie do wprowadzanych ograniczeń w zakresie możliwości finansowania infrastruktury energetycznej. Z uwagi na wyłączenie sektora energetyki z możliwości objęcia pomocą regionalną, powinny zostać wprowadzone dodatkowe rozwiązania umożliwiające wspieranie sektora energetyki, w tym w obszarze ochrony środowiska. Zaproponowane w projekcie GBER przepisy zawarte w sekcji 7, w szczególności art. 34 i 35 mogą okazać się niewystarczające w przypadku planowania udzielania wsparcia na projekty służące dbałości o środowisko.

Potrzeba zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego oraz dostępności energii stanowi zasadniczy element polskiej racji stanu. Bezpieczeństwo energetyczne ma istotne znaczenie dla osiągnięcia bezpieczeństwa i długookresowego rozwoju kraju. W celu realizacji potrzeb energetycznych kraju, konieczne jest podjęcie kluczowych inwestycji m.in. w gazoport, w poprawę jakości sieci przesyłowych i dystrybucyjnych, w szersze wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii oraz dbałość o stan środowiska w Polsce. Działania te mają również związek z potrzebą zapewnienia bezpieczeństwa w przypadku nagłych zjawisk przyrodniczych czy zmian klimatycznych, jak i poważnych awarii technologicznych. Przyjęcie rozwiązań wyłączających sektor energetyki z pomocy regionalnej może doprowadzić do sytuacji, w której udzielanie wsparcia ze środków publicznych, zarówno ze środków krajowych, jak i unijnych na wiele rodzajów inwestycji realizowanych w sektorze energetyki, będzie niemożliwe.

Udział wydatków na koszty energii w budżetach gospodarstw domowych jest w Polsce bardzo wysoki (udział wydatków na energię elektryczną, gaz i inne paliwa w wydatkach gospodarstwach domowych w Polsce wynosi 9,13%, przy średniej dla UE: 4,46%), więc finansowanie energetyki poprzez podnoszenie taryf nie jest możliwe. Z powodu braku możliwości finansowania pewnych inwestycji na zasadach komercyjnych, wynikającego z niskich dochodów gospodarstw domowych oraz wysokich cen energii, istnieje ryzyko ubóstwa energetycznego znaczących grup konsumentów. Polski sektor elektroenergetyczny potrzebuje bardzo dużych nakładów inwestycyjnych. Jest to naturalna konsekwencja procesu starzenia się istniejących elektrowni i instalacji przesyłowych. Blisko 50% bloków energetycznych w Polsce ma ponad 40 lat, a zaledwie 10% krajowych aktywów energetycznych ma mniej niż 10 lat. Nakłady na modernizację są też motywowane wymogami unijnymi, zwłaszcza dotyczącymi zmniejszenia emisji pyłów, dwutlenku siarki i tlenków azotu oraz dwutlenku węgla. Konieczność spełnienia wymogów dotyczących emisji może być przyczyną wyłączenia z eksploatacji niektórych bloków energetycznych wykorzystujących węgiel. Z kolei sektor ciepłownictwa w Polsce charakteryzuje się ujemną rentownością (- 1,56% w 2012 r.), a jego majątek w ponad połowie (56% w 2012 r.) uległ dekapitalizacji. Bez natychmiastowych inwestycji i możliwości korzystania ze środków unijnych, wypełnienie celów określonych w pakiecie klimatyczno-energetycznym i Strategii Europa 2020 dla Polski jest zagrożone.

Należy również zwrócić uwagę, że dostępność energii jest podstawą rozwoju wielu innych sektorów. Dlatego w opinii władz polskich wykluczenie z pomocy regionalnej sektora energetyki, który ma fundamentalne znaczenie dla całej gospodarki, powinno być zapowiedziane co najmniej z kilkuletnim wyprzedzeniem. Stąd władze polskie podtrzymują swoje stanowisko, że przynajmniej w najbliższej perspektywie finansowej (2014-2020) pomoc regionalna na energetykę powinna być dopuszczalna. Władze polskie ponownie proponują usunięcie części przepisu dotyczącego wyłączenia możliwości udzielania pomocy regionalnej w ramach programów pomocowych zwolnionych z obowiązku zgłoszenia Komisji Europejskiej na mocy projektowanego rozporządzenia dla sektora energetyki (art. 13 ust. 1 lit. a) projektu GBER).

b) Brak definicji sektora energetyki

W odniesieniu do art. 13 ust. 1 lit. a) projektu GBER oraz Załącznika I, władze polskie pragną zauważyć, że nie zawiera on definicji „sektora energetyki” (pierwsza wersja projektu GBER w art. 14 pkt 1 lit. d) zawierała pewne doprecyzowanie w tym zakresie (zdaniem władz polskich - również niewystarczające) - produkcja energii elektrycznej, infrastruktura energetyczna, kogeneracja, systemy ciepłownicze).

W RAG wskazuje się, że „Komisja będzie oceniać zgodność pomocy państwa na rzecz sektora energetycznego na podstawie przyszłych wytycznych w sprawie pomocy państwa na rzecz sektora energetycznego i na ochronę środowiska, zmieniających obecne wytyczne w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska, w których uwzględnione zostaną szczególne utrudnienia występujące na obszarach objętych pomocą”. Tymczasem projekt EEAG definiuje pojęcie infrastruktury energetycznej, ale czyni to w ograniczonym zakresie. Ostatecznie zatem sektor energetyczny, o którym mowa w przepisach o pomocy regionalnej, nie został zdefiniowany w żadnym akcie unijnym (przyjętym ani projektowanym). W opinii władz polskich konieczne jest w szczególności wyraźne rozstrzygnięcie, czy sektor energii tworzą czy też nie m.in.: wytwarzanie energii elektrycznej, wytwarzanie ciepła, wytwarzanie chłodu, sieci energetyczne, sieci ciepłownicze, magazynowanie energii, produkcja paliw (jakich paliw? płynnych, stałych, gazowych? czy np. produkcja paliwa alternatywnego z odpadów spełniałaby definicję sektora? czy istotny jest rodzaj paliwa, czy cel jego powstawania?), działalność polegająca na zagospodarowaniu odpadów, która wiąże się z wytwarzaniem energii (np. spalarnie odpadów komunalnych), inwestycje związane w pewnym tylko zakresie z wytwarzaniem energii i czy istotny jest w tym przypadku udział przychodów z poszczególnych działalności w całości przychodów przedsiębiorcy (przykładowo byłyby to: budowa instalacji przetwarzania pozostałości pofermentacyjnej w biogazowni na nawóz; budowa instalacji przetwarzania pozostałości pofermentacyjnej w biogazowni na biomasę - poprzez hodowlę alg - do wykorzystania w biogazowni; przetwarzanie odpadów na syngaz i ciepło; budowa biogazowni z wykorzystaniem wytworzonej tam energii w innej swojej działalności - data center, itd.).

W opinii władz polskich rozstrzygnięcia wymaga również, czy stosując pojęcie sektora energetyki, należy brać pod uwagę tylko energetykę zawodową, czy również przemysłową. Funkcjonują bowiem na rynku podmioty np. sektora przemysłu chemicznego i metalurgicznego, które wytwarzają energię/ciepło głównie na własne potrzeby, ale w niektórych przypadkach także na potrzeby podmiotów zewnętrznych, bądź nadwyżkę sprzedają do sieci elektroenergetycznej lub miejskiej sieci ciepłnej. Podobnie osoby fizyczne (nie prowadzące działalności gospodarczej) instalują źródło energii dla potrzeb własnych (mikroinstalacje), a nadwyżkę sprzedają (bądź sprzedają całość, a odkupują energię niezbędną do zaspokojenia własnych potrzeb).

Mając na uwadze powyższe, w opinii władz polskich niezbędne jest wprowadzenie definicji sektora energetyki do projektu GBER.

3. Definicja MŚP - Załącznik II art. 3 ust. 4

W opinii władz polskich celowa jest rezygnacja z zasady traktowania przedsiębiorstw z udziałem podmiotów publicznych w strukturze właścicielskiej, bez względu na poziom zatrudnienia oraz obrotów lub bilansu, jako przedsiębiorstwa duże.

Wyłączenie zaproponowane w art. 3 Załącznika II projektu GBER powodować będzie, że małe i średnie przedsiębiorstwa kontrolowane m.in. przez Skarb Państwa nie będą mogły korzystać z żadnej z form pomocy państwa przewidzianych wyłącznie dla MŚP, o których mowa w art. 17-23 projektu GBER (m.in. pomocy na inwestycje, wsparcia dla programów transgranicznej współpracy przedsiębiorstw ETC, pomocy na udział w targach, pomocy dla nowo zakładanych przedsiębiorstw, tzw. start-upów). Ponadto, art. 3 ust. 4 Załącznika II dyskryminuje MŚP z udziałem podmiotów publicznych w dostępie do pomocy

regionalnej i pomocy na badania i rozwój. Pozostawienie w art. 3 Załącznika II projektu GBER przedmiotowego wyłączenia utrudni małym i średnim przedsiębiorstwom publicznym dostęp do zgodnej z prawem UE pomocy publicznej i w rezultacie może poważnie utrudnić im konkurowanie z innymi przedsiębiorcami w warunkach kryzysu gospodarczego i zapotrzebowania na różne formy wsparcia. Należy przy tym zauważyć, że przedsiębiorstwa te, z punktu widzenia sektora finansowego, zazwyczaj postrzegane są jako gorzej zarządzane, a fakt pozostawiania pod wpływem organów publicznych nie ułatwia w żaden sposób np. pozyskania kapitału z rynku na rozwój działalności.

Należy również zwrócić uwagę, że inwestycje infrastrukturalne, które są strategiczne dla rozwoju regionu lub służą społeczności lokalnej najczęściej realizowane są przez przedsiębiorstwa z udziałem podmiotów publicznych. Istotne w tym kontekście jest również to, że zgodnie z orzeczeniem TSUE z 19 grudnia 2012 r. w sprawie Leipzig-Halle, zasadami pomocy publicznej prawdopodobnie zostanie objętych wiele projektów inwestycji w infrastrukturę, które dotychczas w praktyce nie podlegały regułom pomocy publicznej (dzięki zastosowaniu konkurencyjnej, otwartej procedury przetargowej na wykorzystywanie infrastruktury). Biorąc pod uwagę, iż tego rodzaju inwestycje realizowane są zazwyczaj przez podmioty publiczne oraz fakt, że duży przedsiębiorcy jedynie w bardzo ograniczonym zakresie będą mogli korzystać z pomocy regionalnej w regionach z góry określonych „c” (ex „a”), zasadna wydaje się zmiana definicji MŚP na potrzeby wyłączeń blokowych.

4. Pomoc na ochronę środowiska - Sekcja 7 oraz art. 4 ust. 1 lit. n)

W związku z bardzo restrykcyjnym podejściem Komisji do możliwości udzielania pomocy regionalnej (np. niższe dopuszczalne intensywności pomocy, wykluczenie sektora energetyki, itd.), władze polskie proponują, by intensywności pomocy na ochronę środowiska zostały zwiększone o co najmniej 10 punktów procentowych, w porównaniu do tych z rozporządzenia 800/2008.

Zgodnie z projektem GBER (art. 4 ust. 1 lit. p)), rozporządzenie nie może być stosowane, jeżeli pomoc na ochronę środowiska dla jednego przedsiębiorstwa na jeden projekt inwestycyjny przekroczy 7,5 mln EUR. Inwestycje w zakresie ochrony środowiska, w szczególności projekty w sektorze energetyki, to zwykle przedsięwzięcia o dużym zasięgu, długim terminie realizacji i kosztowne ze względu na swoją innowacyjność. Obowiązek zgłaszania udzielanej pomocy przy obecnym progu może znacznie wydłużyć terminy realizacji inwestycji oraz spowodować, że wiele inwestycji nie zostanie zrealizowanych. Biorąc pod uwagę, iż możliwości udzielania pomocy regionalnej zostały bardzo ograniczone (a duża część pomocy w Polsce była udzielana w ramach pomocy regionalnej, przy której próg powodujący wymóg notyfikacji był bardzo wysoki), w celu zapobieżenia wystąpieniu nadmiernych obciążeń administracyjnych, władze polskie proponują poniesienie progu notyfikacji pomocy horyzontalnej na ochronę środowiska do poziomu 20 mln EUR.

5. Obowiązki w zakresie publikacji i informacji - art. 9

W odniesieniu do art. 9 (oraz Załącznika IV) projektu GBER, biorąc pod uwagę fakt, iż KE zgodnie z ust. 6 tego artykułu będzie nadal publikować informacje o środkach pomocowych wyłączonych na mocy GBER, w opinii władz polskich nieuzasadnione jest dublowanie tej czynności przez państwo członkowskie, m.in. ze względu na konieczność poniesienia przez nie wydatków związanych ze stworzeniem strony internetowej i odpowiedniego oprogramowania. Co więcej, zważywszy na liczbę przypadków pomocy udzielonej w Polsce na mocy GBER, o wartości powyżej 200 000 EUR (w 2010 r. - 2508 przypadków, w 2011 r. - 1423 przypadków, w 2012 r. - 1910 przypadków), publikacja informacji o każdej indywidualnej pomocy przekraczającej wskazany pułap wiązałaby się z koniecznością przetworzenia wielu informacji i stanowiłaby znaczne obciążenie administracyjne. W związku z powyższym władze polskie postulują wykreślenie tego warunku z projektu GBER.

6. Pomoc dla programów dotyczących rozwoju obszarów miejskich - art. 16

W art. 16 projektu GBER wprowadzono nowe przepisy dotyczące programów rozwoju obszarów miejskich. Władze polskie bardzo pozytywnie oceniają uwzględnienie tej kategorii pomocy w nowym rozporządzeniu w sprawie wyłączeń blokowych. Należy jednak zwrócić uwagę, że zaproponowane rozwiązania w zakresie wymaganego poziomu zaangażowania partnerów prywatnych i podziału ryzyka stanowią znaczne ograniczenie w stosunku do przepisów zawartych w rozporządzeniu ogólnym (Common Provisions Regulation - CPR)¹ dla perspektywy 2014-2020. Przykładowo projekt GBER wymaga udziału partnerów prywatnych na poziomie 30%, podczas gdy CPR w zakresie instrumentów finansowych wymaga jedynie wniesienia wkładu krajowego, który w polskich regionach może wynosić np. 15% (a teoretycznie nawet mniej). Podobnie, w projekcie GBER odmiennie niż w CPR określono „leverage effect”. W opinii władz polskich konieczne jest ujednolicenie przepisów określających warunki dopuszczalności pomocy publicznej w obszarach, w których istnieją analogiczne regulacje ustanowione na potrzeby realizacji polityki spójności. Brak kompatybilności w tym zakresie (i wprowadzanie regulacji dotyczących pomocy publicznej, które są bardziej restrykcyjne niż przepisy ustanowione w ramach polityki spójności) stanowi bowiem istotne zagrożenie dla osiągnięcia celów polityki spójności.

7. Definicja przedsiębiorstw w trudnej sytuacji ekonomicznej

W obecnie obowiązującym rozporządzeniu 800/2008 przewidziano, iż MŚP, które działa krócej niż 3 lata, nie jest uznawane za zagrożone. W projekcie GBER nie wprowadzono takiego wyjątku. Należy zwrócić uwagę, iż w początkowej fazie rozwoju, przed uruchomieniem działalności (które może być uzależnione od otrzymania wsparcia), przedsiębiorca nie uzyskuje przychodów, natomiast generuje koszty stałe, przez to może być uznany za będącego w trudnej sytuacji.

W związku z powyższym, w opinii władz polskich celowe jest uzupełnienie projektu GBER (pkt 32 Załącznika I lub w treści rozporządzenia) o zastrzeżenie dotyczące nowoutworzonych MŚP w kontekście definicji przedsiębiorstwa znajdującego się w trudnej sytuacji ekonomicznej, analogicznie, jak zostało to uregulowane w rozporządzeniu 800/2008. Uzupełnienie, o którym mowa powyżej nie będzie konieczne w sytuacji, gdy Załącznik I GBER będzie wyraźnie odnosił się do nowych wytycznych dotyczących pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw niefinansowych, których projekt w obecnym brzmieniu (w pkt 23 lit b) stanowi, że nowoutworzone MŚP nie są uznawane za znajdujące się w trudnej sytuacji ekonomicznej (i brzmienie to nie zostanie w tym zakresie zmienione).

8. Pomoc na usługi doradcze dla MŚP

Projekt GBER nie uwzględnia w swoim zakresie pomocy na usługi doradcze dla MŚP jako odrębnej kategorii pomocy. W opinii władz polskich, zasadne jest utrzymanie tego przeznaczenia pomocy. Umożliwienie finansowania usług doradczych jedynie w ramach kosztów kwalifikowanych pewnych przeznaczeń pomocy (np. pomocy na innowacje dla MŚP) nie wyczerpuje bowiem wszystkich typów projektów podejmowanych przez przedsiębiorców, w których konieczne jest skorzystanie z usług doradczych.

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20 grudnia 2013 r.).

KWESTIE SZCZEGÓŁOWE

L.p.	Omawiany przepis	Treść uwagi/propozycji
PREAMBUŁA		
1.	Motyw 10 w powiązaniu z art. 18	Sformułowanie: „[...] pomoc na pokrycie kosztów udziału w <u>targach handlowych</u> lub kosztów badań lub usług doradczych potrzebnych do wprowadzenia nowego lub istniejącego produktu na nowy rynek nie stanowi zwykle pomocy wywozowej [...]” <u>nie uwzględnia misji gospodarczych</u>. Wydaje się zasadne uzupełnienie tego motywu oraz art. 18 poprzez wskazanie możliwości finansowania również misji gospodarczych, mając na uwadze to, że pełnią one funkcje promocyjne regionu oraz stwarzają możliwość nawiązania kontaktów handlowych, a jednocześnie nie stanowią budowania sieci dystrybucji. Proponuje się jednocześnie, aby próg pomocy powodujący obowiązek zgłoszenia dla tego przeznaczenia pomocy został ustanowiony na poziomie 1 mln EUR.
2.	Motyw 15 w powiązaniu z art. 1 ust. 4 lit. c)	Patrz: Kwestie kluczowe pkt 7.
3.	Motyw 33	Analogicznie jak w przypadku programów skierowanych do przedsiębiorstw działających w sektorze turystyki, które nie są uznawane za programy sektorowe, zasadne jest również poddanie analizie możliwości udzielania regionalnej pomocy publicznej na rzecz sektorów związanych z inteligentną specjalizacją (ang. <i>smart specialization</i>) i traktowanie ich na tych samych zasadach jak wparcia ukierunkowanego na turystykę lub sieci szerokopasmowe.
4.	Motyw 34	Brzmienie zdania drugiego w motywie 34 preambuły może sugerować, że nie jest dopuszczalne udzielanie pomocy, o której mowa w sekcji dotyczącej ochrony środowiska, do wytwarzania energii z konwencjonalnych źródeł. Tymczasem treść samego rozporządzenia nie przewiduje wyłączenia energetyki konwencjonalnej w sekcji środowiskowej (np. w zakresie oszczędności energii, czy inwestycji prowadzących do podniesienia poziomu ochrony środowiska w przypadku braku standardów unijnych). Wydaje się, że fragment ten miał wyłącznie w sposób ogólny wskazywać, że niedopuszczalna jest pomoc przeznaczona na budowę źródeł konwencjonalnych w odróżnieniu od budowy źródeł odnawialnych, natomiast nie ma wpływu m.in. na przepisy art. 34-36 (które mogą być stosowane również w sektorze energetyki konwencjonalnej). Władze polskie proponują zatem odpowiednio przeformułować brzmienie tego motywu tak, aby wyraźnie i jednoznacznie wskazywał, że w określonych sytuacjach finansowanie energetyki konwencjonalnej jest dopuszczalne na podstawie przepisów projektu GBER.
5.	Motyw 49	Nie jest jasne, jak należy rozumieć sformułowanie „ogólnej rocznej wydajności infrastruktury badawczej” (ang. <i>research infrastructure's overall annual capacity</i>), użyte w ostatnim zdaniu. Może ono rodzić problemy interpretacyjne przy monitorowaniu skali dopuszczalnej dodatkowej działalności gospodarczej. Wątpliwości budzi sposób obliczania „wydajności infrastruktury” (ang. <i>infrastructure capacity</i>) w kontekście dopuszczalnego progu 15% dla „pomocniczej działalności gospodarczej” (ang. <i>ancillary economic activity</i>). W związku z powyższym, zasadna jest zmiana brzmienia niniejszego motywu na 15% rocznych dochodów uzyskanych z wykorzystania infrastruktury badawczej liczonych od całości dochodów organizacji badawczej. W przypadku uznania, że „ <i>infrastructure capacity</i> ” to np. łączny czas użytkowania danych urządzeń badawczych, władze polskie proponują zwiększenie progu do 30%.

6.	Motyw 68	W motywie tym zostało użyte błędne sformułowanie, gdyż to nie instytucje i projekty kulturalne nie powodują znaczącego zakłócenia konkurencji, ale pomoc udzielana takim instytucjom i tego rodzaju projektom. W opinii władz polskich fragment ten powinien zostać przeredagowany w następujący sposób: „W zakresie, w jakim środki takie są objęte art. 107 ust. 1 Traktatu, w sytuacji, gdy są one udzielane instytucjom i projektom kulturalnym zwykle nie powodują znaczącego zakłócenia konkurencji”.
ROZDZIAŁ I		
7.	Art. 1 ust. 2 lit. a)	Patrz: Kwestie kluczowe pkt 1.
8.	Art. 4 ust. 1	1. Lit. a) - Inwestycje polegające na wdrożeniu wyników prac badawczo-rozwojowych są obarczone większym ryzykiem niż standardowe inwestycje, dlatego władze polskie proponują wprowadzenie dodatkowego bonusu dla przedsiębiorstw wdrażających wyniki prac B+R w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej w wysokości 10 punktów procentowych. Podobny mechanizm zastosowano w przypadku promowania efektywnej współpracy w projektach B+R. W opinii władz polskich, promowanie inwestycji polegających na wdrażaniu wyników prac B+R przyczyni się do osiągnięcia celów inicjatywy flagowej „Unia Innowacji” w ramach strategii „Europa 2020”. 2. Lit. j) - W kontekście art. 26 ust. 3, zgodnie z którym pomoc dla innowacyjnych klastrów przyznawana jest wyłącznie podmiotowi zarządzającemu klastrem (organizatorowi/operatorowi klastra), wymaga wyjaśnienia, czy jeśli jeden podmiot jest organizatorem kilku klastrów, to próg 7,5 mln EUR odnosi się do każdego z zarządzanych przez niego klastrów z osobna. Zdaniem władz polskich celowe jest uznanie, że limit ten obowiązuje dla każdego z klastrów z osobna. Ponadto doprecyzowania wymaga, czy próg ten obejmuje zarówno pomoc inwestycyjną, jak i operacyjną, liczone łącznie. 3. Lit. o) - Władze polskie proponują, aby przepis ten został sformułowany analogicznie do brzmienia art. 1 ust. 1 lit. f) projektu GBER i obejmował nie tylko zatrudnienie pracowników niepełnosprawnych, ale też ich rekrutację. 4. Lit. q) - W odniesieniu do projektów z zakresu efektywności energetycznej, należy zwrócić uwagę, że w art. 37 ust. 3, do którego odniesienie zawarte jest w art. 4 ust. 1 lit. q), nie określono żadnego progu. Wprawdzie w art. 37 ust. 4 jest mowa o ograniczeniu intensywności wsparcia w postaci pożyczki do kwoty 10 mln EUR w ujęciu nominalnym, niemniej w opinii władz polskich dla projektów z zakresu efektywności energetycznej jest to niewystarczający poziom. Dla tej kategorii projektów proponuje się przyjąć próg o wartości 30 mln EUR. Limit ten powinien mieć zastosowanie do wszystkich form wsparcia (tj. umożliwiać udzielanie bez notyfikacji pomocy nieprzekraczającej ww. kwoty w postaci zarówno dotacji, jak i pożyczek czy instrumentów inżynierii finansowej). 5. Lit. r) - Proponuje się podwyższenie progów pomocy dla efektywnych energetycznie projektów z zakresu centralnego ogrzewania i chłodzenia (ang. <i>aid for energy efficient district heating and cooling</i>) z 20 mln EUR do 30 mln EUR. 6. Lit. s) - Nie jest jasne, w jaki sposób zastosować wskazany pułap do instalacji współspalania paliw kopalnych z biomasą, w szczególności czy moc 125 MW dotyczy całego zakładu, czy tylko części odpowiadającej wytwarzaniu energii z biomasy, co - zdaniem władz polskich - powinno mieć w tym przypadku zastosowanie. 7. Lit. w) - Władze polskie proponują zwiększenie progu w przypadku projektów z zakresu infrastruktury szerokopasmowej z 70 mln EUR do 100

		mln EUR kosztów całkowitych. 8. Celowe jest wprowadzenie regulacji dotyczących wpływu sukcesji prawnej (np. połączenia, podziały) na maksymalną dopuszczalną pomoc uzyskiwaną na podstawie projektowanego rozporządzenia.
9.	Art. 7	1. Ust. 4 - Wprowadzenie w życie zasady, w oparciu o którą dyskontowanie rat pomocy następuje na podstawie stóp dyskontowych obowiązujących w momencie realizacji korzyści podatkowej, w polskich warunkach powoduje wiele problemów. Korzyści podatkowe będą dyskontowane na podstawie stopy zmiennej (zmiana w okresach realizacji korzyści). Natomiast koszty kwalifikowalne dyskontowane będą na moment przyznania pomocy. W konsekwencji (w szczególności przy dużych wahanach stóp procentowych) może dojść do sytuacji, w której przedsiębiorstwo nominalnie otrzyma mniej środków niż mu jest potrzebne do realizowania projektu (w takiej sytuacji możliwa jednak będzie dopłata) lub przedsiębiorstwo nie zrealizuje wszystkich pierwotnie planowanych korzyści, bo przekroczy odpowiednią intensywność (w takiej sytuacji nie będzie możliwe udzielenie dalszej pomocy, a jednocześnie zakończenie projektu nie będzie możliwe). W związku z powyższym, w opinii władz polskich, dyskontowanie rat pomocy w przypadku korzyści podatkowych powinno następować według stóp procentowych z dnia udzielenia pomocy (analogicznie jak w przypadku wszystkich innych form pomocy). 2. Ust. 5 - KE wskazuje, iż w przypadku pomocy w formie „zaliczek zwrotnych” (ang. <i>repayable advances</i>), intensywność ustala się na podstawie kosztów kwalifikowanych (odpowiednio zdyskontowanych - ust. 3) oraz udostępnionych środków. W tym przypadku wątpliwość budzi, czy intensywność pomocy ustala się na podstawie wartości nominalnej (bo tylko wtedy jest to forma przejrzysta - art. 5), czy zdyskontowanej wartości zaliczki (bo tak wynika z art. 7 ust. 3). Jest to ważne szczególnie z uwagi na fakt, że dla projektów, które są „rentowne” i pobierane są odsetki w wysokości co najmniej stopy bazowej zwiększone o 1 p.p., intensywność może być zwiększona o 10 p.p.
10.	Art. 8	1. Ust. 3 lit. b) - Zgodnie ze wskazaną w tym przepisie regułą kumulacji, pomoc w ramach GBER nie może przekroczyć intensywności określonej w projekcie GBER. Władze polskie zwracają uwagę, iż takie sformułowanie wyklucza łączenie pomocy udzielanej na mocy GBER z pomocą udzielaną na podstawie wytycznych lub zasad ramowych, dopuszczających wyższą intensywność, zaakceptowanej przez KE w decyzji, co nie jest uzasadnione. 2. Ust. 4 - Zgodnie z tym przepisem, możliwa jest kumulacja pomocy na finansowanie ryzyka zarówno z pomocą publiczną przeznaczoną na określone wydatki kwalifikowane, jak również z pomocą, której wydatki kwalifikowane nie zostały określone w momencie jej udzielenia. W drugim przypadku, dopuszczalnym poziomem skumulowanej pomocy dla danego rodzaju pomocy publicznej są maksymalne pułapy pomocy publicznej, określone w projekcie GBER lub decyzji wydanej przez KE. Należy zauważyć, że w przepisie tym nie odniesiono się do przypadku kumulacji pomocy na finansowanie ryzyka i pomocy de minimis. W opinii władz polskich zasadne jest wprowadzenie do projektu GBER odpowiedniej regulacji w tym zakresie.
11.	Art. 9	Patrz: Kwestie kluczowe pkt 5

ROZDZIAŁ II - WYMOGI PROCEDURALNE		
12.	Art. 10	W opinii władz polskich treść tego przepisu nadaje zbyt szerokie dyskrecyjne uprawnienia służbom KE do wycofania przywileju zwolnienia z obowiązku notyfikacji. Jeśli przepis ten miałby zostać utrzymany, konieczne jest precyzyjne określenie warunków, na jakich działania wskazane w treści będą mogły być podejmowane przez służby KE.
13.	Art. 11 i 12	Wątpliwość budzi rozciągnięcie obowiązków w zakresie sprawozdawczości i monitoringu na instytucję zarządzającą w przypadku programów EWT. W opinii władz polskich, bardziej odpowiednie jest pozostawienie w gestii państwa członkowskiego, na terenie którego zlokalizowana jest instytucja zarządzająca projektem EWT, decyzji w zakresie ewentualnego przekazania ww. obowiązków na rzecz tejże instytucji.
ROZDZIAŁ III - SEKCJA I - POMOC REGIONALNA		
14.	Art. 13	1. Patrz: Kwestie kluczowe pkt 2. 2. Ust. 1 lit. a) - W opinii władz polskich pomoc regionalna na inwestycje powinna obejmować <u>sektor hutnictwa żelaza i stali</u>, który obecnie jest wykluczony z możliwości uzyskiwania tego rodzaju wsparcia. Sektor ten był traktowany dotychczas jako „sektor wrażliwy”, jednak w ostatnich latach dokonały się zasadnicze zmiany w przemyśle hutniczym w Europie, uzasadniające rewizję obowiązującego wykluczenia tego sektora. W wyniku przeprowadzonej w Polsce restrukturyzacji sektora hutnictwa żelaza i stali, zakończonej z końcem 2006 r., stał się on nowoczesny, wydajny i gotowy do dalszego rozwoju, co potwierdziła KE w Raporcie z 30 marca 2009 r. do Rady i Parlamentu Europejskiego. Efektem przeprowadzonych zmian jest osiągnięcie wymaganej postanowieniami Protokołu 8 do Traktatu Akcesyjnego: nowoczesności instalacji i technologii (spełniających wymagania BAT) oraz rentowności produkcji. Potrzeba dalszego wzrostu konkurencyjności tego sektora wynika z konieczności dostosowywania hutnictwa do produkcji wysokojakościowych gatunków stali, która generuje większą wartość dodaną przy mniejszym zapotrzebowaniu na surowce. Przekształcenie hutnictwa na produkcję z rosnącym udziałem stali wysokojakościowych zmniejszyłoby ilościowe zapotrzebowanie na surowce oraz zależność od dostaw spoza regionu. Pomoc publiczna umożliwiłaby podniesienie na wyższy poziom technologii produkcji stali, jak i innowacyjności produktów gotowych, a tym samym przyczyniłaby się do poprawy konkurencyjności przedsiębiorstw hutniczych w Polsce wobec rosnącej konkurencji na rynku globalnym. 3. Mając na uwadze, że projekt GBER uniemożliwia udzielanie pomocy regionalnej w sektorze hutnictwa żelaza i stali, węglowym, budownictwa okrętowego, włókien syntetycznych, transportu oraz energetyki, władze polskie proszą o potwierdzenie (np. poprzez wpisanie do preambuły), że w przypadku, gdy wnioskodawca aktywny jest w jednym z tych sektorów, ale ubiega się o pomoc regionalną na działalność inną niż w tych sektorach, może otrzymać taką pomoc. Jednocześnie władze polskie zwracają się z prośbą wyjaśnienie, w jaki sposób zapewnić, że korzyść nie będzie przenoszona na działalność beneficjenta w sektorze, w którym pomoc regionalna jest zabroniona. Czy wystarczające jest zapewnienie odrębnej rachunkowości dla obu kategorii działalności? 4. Ust. 1 lit. d) - Indywidualnej notyfikacji podlega pomoc na nową inwestycję, jeżeli w okresie 2 lat przed udzieleniem wnioskowanej pomocy wnioskodawca zamknął lub w okresie następujących 2 lat od zakończenia nowej inwestycji planuje zamknąć taką samą lub podobną inwestycję (ang. <i>the same or a similar activity</i>) na obszarze EOG. Pojawiają się dwie wątpliwości: czy chodzi o zamknięcie całego zakładu (zaprzestanie produkcji), czy również o zamknięcie części zakładu/ograniczenie produkcji w pewnym stopniu. Zdaniem władz polskich, właściwe powinno

		być to pierwsze, ponieważ w wytycznych RAG mowa jest o zamknięciu (ang. <i>closure</i>). Nie jest również jasne, czy zamknięcie musi nastąpić na terytorium innego państwa, czy też tego samego. Ponadto, w przypadku częściowego ograniczenia produkcji byłoby bardzo trudno powiązać ograniczenie produkcji w jednym kraju na rzecz rozpoczęcia produkcji na terenie drugiego. Byłoby również trudno wskazać, jakie ograniczenie produkcji można już nazwać zamknięciem. Kwestia ta powinna zostać jednoznacznie określona, aby nie powstawały żadne wątpliwości interpretacyjne. W takiej sytuacji jednak, jeśli w jednym państwie produkcja określonego towaru zostanie tylko ograniczona (rocznie z 200 do 100 sztuk), wówczas będzie można otrzymać - bez notyfikacji - pomoc na uruchomienie działalności polegającej na budowie fabryki produkującej 100 takich samych produktów. Takie postępowanie wydaje się zaprzeczać intencji zakazu przenoszenia produkcji z jednego do drugiego państwa. Wątpliwość budzi również zdefiniowanie takiej samej lub podobnej działalności poprzez odniesienie do jednej klasy (4-numerowej) w klasyfikacji NACE. Podejście takie w opinii władz polskich jest zbyt restrykcyjne. Jeżeli bowiem producent samochodów osobowych i dostawczych zamknąłby fabrykę aut osobowych w jednym państwie, wówczas nie mógłby otrzymać pomocy - bez notyfikacji - na budowę fabryki aut dostawczych w drugim państwie. Oba typy samochodów są zupełnie inne i służące innym celom, więc wskazane podejście byłoby nieuzasadnione. Władze polskie proponują także wykreślenie zwrotu „<i>lub ma konkretne plany zamknięcia takiej działalności</i>” (ang. <i>has concrete plans to close down</i>), z uwagi na praktyczny brak możliwości rzetelnej weryfikacji zamiarów przedsiębiorcy, które nie są upubliczniane ze względu na wycenę przedsiębiorstwa na rynkach kapitałowych.
15.	Art. 14	1. Ust. 6 lit. b) i poniżej, w powiązaniu z pkt 39 i 40 Załącznika I - Mając na uwadze, że w przypadku przejęcia aktywów zakładu w rozumieniu pkt 40 Załącznika I uwzględniane są wyłącznie koszty zakupu aktywów od osób trzecich niemających powiązań z nabywcą, powstaje pytanie, o jakie powiązania dokładnie chodzi (czy chodzi o powiązania kapitałowe, czy też osobowe). Kwestia ta wymaga doprecyzowania. 2. Ust. 7 - W przepisie tym określa się, że przy pomocy na dywersyfikację istniejącego zakładu koszty kwalifikowalne muszą przekraczać o przynajmniej 200% „wartość księgową aktywów, które mają być użyte ponownie” (ang. <i>book value of the assets that are reused</i>). Powstaje wątpliwość, co należy rozumieć przez sformułowanie: „ponowne użycie” i jak wyodrębnić aktywa ponownie używane. W opinii władz polskich kwestia ta powinna zostać doprecyzowana. 3. Ust. 10 lit. a) oraz art. 46 ust. 3 - Władze polskie proponują ujednolicenie sposobu obliczania okresu trzech lat, rozumianego jako „najbliższa przyszłość”, z metodologią określoną w pkt 79 Wytycznych dotyczących wspierania rozwoju sieci szerokopasmowych, gdzie wskazano, że okres trzech lat powinien być liczony od momentu publikacji informacji o planowanym środku pomocy. Projekt GBER wprowadza natomiast okres liczony od decyzji o przyznaniu pomocy, który może powodować nieporozumienia. 4. Ust. 12 - Definicja pojedynczego projektu inwestycyjnego oznacza każdą inwestycję początkową rozpoczętą przez tego samego beneficjenta w okresie 3 lat od dnia rozpoczęcia prac nad inną inwestycją objętą pomocą w tym samym regionie NUTS 3, co w bardzo istotny sposób ogranicza wielu podmiotom korzystanie z pomocy regionalnej. Zgodnie z tym pojęciem „pojedynczy projekt inwestycyjny” będzie określał grupę różnych inwestycji niepowiązanych ze sobą technologicznie ani

		tematycznie (w perspektywie 2007-2013 takim pojęciem objęte były inwestycje początkowe podjęte przez jedną lub kilka firm, na przestrzeni 3 lat, które składały się ze środków trwałych połączonych w sposób ekonomicznie niepodzielny). Z projektu GBER wynika, że czynnikiem decydującym o zaliczeniu różnych projektów do pojedynczego projektu inwestycyjnego będzie to, czy są zlokalizowane w tym samym regionie NUTS 3 i realizowane w okresie 3 lat. Tak więc nowa definicja będzie stanowiła istotne ograniczenie w aplikowaniu o dofinansowanie dla każdego następnego projektu realizowanego w tym samym regionie NUTS 3. Podejście, zgodnie z którym duży projekt inwestycyjny mógłby się składać z zupełnie niepowiązanych ze sobą inwestycji realizowanych w jednym podregionie, jest zdecydowanie zbyt restrykcyjne. W związku z powyższym, władze polskie proponują zmianę definicji „dużego projektu inwestycyjnego” poprzez jej rozszerzenie o wymóg powiązania poszczególnych części projektu w sposób ekonomicznie niepodzielny (analogicznie do art. 13 ust. 10 rozporządzenia 800/2008). Ponadto, niezrozumiałe jest wskazanie, iż taki projekt miałby zostać zrealizowany na poziomie grupy, ponieważ pojęcie grupy może odnosić się nie tylko do grupy kapitałowej - termin ten wymaga doprecyzowania. 5. Ust. 13 - W opinii władz polskich KE powinna doprecyzować znaczenie pojęcia wkładu własnego, w szczególności znaczenie wyrażenia „w postaci wolnej od wszelkiego publicznego wsparcia finansowego” (ang. <i>free of any public support</i>). Wyjaśnienia wymaga bowiem sposób zapewnienia <u>wkładu własnego</u> nie pochodzącego ze środków publicznych w przypadku jednostek sektora finansów publicznych, a zatem przykładowo, czy do wkładu własnego mogą być zaliczane dotacje statutowe lub dotacje celowe. W związku z powyższym należałoby doprecyzować, czy i w jaki sposób tego rodzaju podmioty mogą zapewnić wkład własny. Władze polskie postulują odejście od restrykcyjnego warunku konieczności zapewnienia przez beneficjenta pomocy regionalnej wkładu własnego w wysokości 25% kosztów kwalifikowalnych. W przypadku pożyczek preferencyjnych wartość pomocy publicznej (a przede wszystkim jej intensywność) jest często bardzo nieznaczna. Przedsiębiorcy realizujący np. kapitałochłonne ekologiczne przedsięwzięcia mogą nie posiadać wystarczającej ilości środków własnych na jego sfinansowanie, a w chwili obecnej trudno by im było otrzymać również kredyt w banku (restrykcyjna polityka kredytowa w okresie kryzysu na świecie, brak skłonności banków do podejmowania ryzyka, duży koszt takiego kredytu dla przedsiębiorcy). Skorzystanie ze środków polskich funduszy ochrony środowiska, z uwagi na ograniczoną dopuszczalną wartość pożyczki, może jednak wiązać się - przy braku wystarczających środków własnych przedsiębiorcy - z koniecznością ubiegania się o pokrycie choćby części kosztów przez bank. W tej sytuacji ciążą na przedsiębiorcy podwójne obciążenia administracyjne, kosztowe, konieczność przeprowadzania negocjacji pomiędzy trzema stronami, itd. i znacząco opóźnia się realizacja inwestycji. Biorąc pod uwagę nieznaczną wartość pomocy (EDB) wynikającą z udzielonej pożyczki w stosunku do nominalnej kwoty pożyczki, władze polskie proponują zwolnienie przedsiębiorcy z wymogu zapewnienia wkładu własnego w wysokości 25% przy takiej formie pomocy. 6. Ust. 14 - Projekt GBER stanowi, że jeżeli projekt transgraniczny realizowany jest w dwóch lub więcej regionach, zastosowanie ma intensywność właściwa dla regionu, w którym poniesiona jest większa część kosztów kwalifikowanych. Pojawia się wobec tego wątpliwość, co w przypadku, gdy koszty projektu transgranicznego są ponoszone w połowie w jednym regionie i w połowie w drugim?
16.	Art. 16 ust. 6	Patrz: Kwestie kluczowe pkt 6.

ROZDZIAŁ III - SEKCJA 2 - POMOC DLA MŚP		
17.	Art. 17 ust. 3 lit. b)	Realizacja inwestycji polegającej na nabyciu aktywów bezpośrednio związanych z jednostką, która została zamknięta lub zostałaby zamknięta, gdyby zakup nie nastąpił, rodzi wiele problemów, takich jak wiarygodna wycena nabywanego majątku, udokumentowanie okoliczności, że przedsiębiorstwo zostałoby zamknięte, gdyby zakup nie nastąpił. Władze polskie zwracają uwagę na potrzebę wyjaśnienia, czy wystarczy tu oświadczenie właściciela, że nie zamierza kontynuować działalności, czy firma musi być w trudnej sytuacji finansowej grożącej upadłością. Ponadto, na gruncie stosowania rozporządzenia 800/2008 pojawiła się wątpliwość, czy wystarczający jest fakt zakupu środków trwałych takiego przedsiębiorstwa, czy też jego dotychczasowa działalność prowadzona na nabytym majątku musi być kontynuowana. Należy to wyraźnie określić w projekcie.
18.	Art. 18 ust. 2	W związku z wątpliwościami pojawiającymi się w toku dotychczasowego stosowania rozporządzenia 800/2008 w zakresie pomocy na udział MŚP w targach, władze polskie zwracają uwagę na potrzebę doprecyzowania, czy „dane” targi i „dana” wystawa oznaczają imprezę organizowaną przez konkretnego organizatora (np. targi budowlane w Poznaniu), czy imprezę konkretnego rodzaju (np. targi logistyczne). Udział MŚP w targach i wystawach został w tym przepisie ograniczony do pierwszego uczestnictwa w tego typu imprezie. Nie jest jasne, jakie jest uzasadnienie i cel takiego ograniczenia oraz to, czy ograniczenie odnosi się do pierwszego udziału w targach finansowanego w ramach niniejszego przeznaczenia z GBER, czy też do pierwszego udziału w jakichkolwiek targach przez danego przedsiębiorcę, np. finansowanych z pomocy <i>de minimis</i>. Ograniczenie to jest także zastanawiające w kontekście ustanowienia pułapu notyfikacyjnego na poziomie 2 mln EUR na przedsiębiorstwo, co wydaje się trudne do spełnienia w przypadku jednokrotnego udziału w targach. Mając na uwadze, że pomoc ta w Polsce cieszyła się dużym zainteresowaniem ze strony przedsiębiorców, a jednocześnie ze względu na niewielkie kwoty pomocy, nie wpływała ona negatywnie na konkurencję i wewnątrzwspólnotną wymianę handlową, władze polskie proponują usunięcie ww. ograniczenia dotyczącego jednokrotnego udziału przedsiębiorcy w targach. Ponadto, do objęcia pomocą powinny się również kwalifikować koszty transportu elementów stoiska na miejsce targów lub wystawy.
ROZDZIAŁ III - SEKCJA 3 - POMOC NA DOSTĘP DLA MŚP DO FINANSOWANIA		
19.	Art. 20	1. Ust. 3 - W opinii władz polskich użyte w tym przepisie wyrażenie „osobami fizycznymi zapewniającymi finansowanie ryzyka bezpośredniego lub pośredniego kwalifikowanym przedsiębiorstwom” (ang. <i>natural persons providing risk finance directly or indirectly to eligible undertakings</i>) jest niejasne. Czy finansowanie pośrednie po stronie inwestorów będących osobami fizycznymi oznacza finansowanie poprzez pośrednika finansowego (fundusz private equity), poprzez fundusz funduszy, czy jeszcze na kolejnym poziomie - tj. poprzez własny (w 100% kontrolowany) wehikul inwestycyjny, który następnie inwestuje w pośrednika finansowego? Powyższa kwestia wymaga doprecyzowania. 2. Ust. 6 w powiązaniu z pkt 71 Załącznika I - Wątpliwości budzi konstrukcja inwestycji kontynuacyjnych (ang. <i>follow on investments</i>). Stanowi ona, że w ramach pomocy na finansowanie ryzyka można realizować inwestycje kontynuacyjne, dokonane po upływie 7-letniego okresu od pierwszej komercyjnej sprzedaży, a także, że taka inwestycja musi być przewidziana w oryginalnym biznesplanie. W związku z powyższym, należy zauważyć, że przesłanka 7-letniego okresu od pierwszej sprzedaży jest konstytutywną przesłanką dokonania w ogóle pierwszej inwestycji w MŚP (zgodnie z ust. 5

		lit. b)). Fundusze VC (jako pośrednicy finansowi) nie będą mogły bowiem w ogóle inwestować w MŚP prowadzące działalność dłużej niż 7 lat od pierwszej komercyjnej sprzedaży (chyba, że jest spełniony warunek z ust. 5 lit. c), w zakresie zapotrzebowania na środki przekraczającego o 50% średni obrót roczny przedsiębiorcy z ostatnich 5 lat). Skoro fundusze mogą inwestować w takie spółki, to na jakiej zasadzie mogą przewidzieć tego rodzaju inwestycję w biznesplanie? Ponadto, rozróżnienie pomiędzy inwestycją „właściwą” i kontynuacyjną jest bardzo płynne, bo skoro inwestycja kontynuacyjna musi być przewidziana w biznesplanie, a także jest dodatkowym finansowaniem, następującym po poprzednich rundach, to jaka jest różnica pomiędzy ostatnią transzą inwestycyjną (przewidzianą biznesplanem i następującą po poprzednich) od inwestycji kontynuacyjnej (również przewidzianej w biznesplanie i następującej po poprzednich transzach)? W opinii władz polskich definicja inwestycji kontynuacyjnej z art. 20 ust. 6 jest niespójna z definicją z Załącznika I oraz przesłankami z ust. 5. Kwestię powyższą należy dodatkowo wyjaśnić i ujednolicić. 3. Ust. 8 - Celowe jest wprowadzenie definicji pojęcia „zarządzania płynnością” (ang. <i>liquidity management</i>). 4. Ust. 9 - Wyrażenie „w ramach dowolnego środka finansowania ryzyka (ang. <i>under any risk finance measure</i>)” jest niejasne. Czy należy rozumieć, że limit inwestycyjny 15 mln EUR dotyczy osobno każdej z form? Taka interpretacja oznaczałaby, że przy zastosowaniu 3 różnych form (kapitał, dług, gwarancja) maksymalny limit inwestycyjny wyniósłby 45 mln EUR. 5. Ust. 11 - w opinii władz polskich rozwiązania zastosowane w odniesieniu do zróżnicowanego portfela inwestycyjnego jest niewystarczające. Powinna zostać wprowadzona dodatkowa możliwość, aby niezależni inwestorzy prywatni każdorazowo wnosili wkłady w innych proporcjach, w zależności od charakteru dedykowanej inwestycji. Takie rozwiązanie byłoby zgodne z zasadą wyrażoną w ust. 10. Ponadto istnieje ryzyko, iż przy obecnej redakcji przepisów ust. 10 i 11, zarządzający będą umyślnie różnicować portfel, aby stosować preferencyjne zasady z ust. 11.
20.	Art. 21	1. W tym przypadku, podobnie jak w przypadku kapitału podwyższonego ryzyka, brak jest wskazania, w jaki sposób ustala się wartość pomocy. 2. Jeżeli intencją ust. 5 jest wsparcie małych przedsiębiorstw w okresie do 5 lat od rejestracji, które nie generowały zysku i nie powstały przez połączenie, to uszczegółowienia wymaga kwestia, czy okres zawieszenia działalności (przewidzianej prawem polskim) wlicza się w ww. okres 5 lat, czy pomoc będzie kierowana tylko dla przedsiębiorstw, które prowadząc działalność gospodarczą, we wskazanym okresie w zeznaniach podatkowych nie wykazywały zysku. Należy przy tym wyjaśnić, że zgodnie z prawem polskim, w okresie zawieszenia przedsiębiorca nie może wykonywać działalności gospodarczej i osiągać bieżących przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej. Przedsiębiorca ma natomiast prawo m. in. wykonywać wszelkie czynności niezbędne do zachowania lub zabezpieczenia źródła przychodów, przyjmować należności, zbywać własne środki trwałe i wyposażenie oraz osiągać przychody finansowe, także z działalności prowadzonej przed zawieszeniem wykonywania działalności gospodarczej. Przedsiębiorca taki ma również obowiązek regulować zobowiązania, powstałe przed datą zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej.
21.	Art. 22	Dla uniknięcia wątpliwości interpretacyjnych władze polskie postulują, aby rodzaj pomocy określonej w art. 22 był wprost włączony w zakres art. 20, jako stanowiący jeden z rodzajów pomocy publicznej na wspieranie inwestycji kapitału podwyższonego ryzyka, która jest skierowana do inwestorów prywatnych i zarządzających funduszami, a jednocześnie może być łączona w ramach jednego programu pomocowego z pomocą publiczną dla MŚP.

22.	Art. 23	Władze polskie sugerują rozszerzenie pomocy o dotacje na finansowanie kosztów rozpoznania, przygotowania i monitorowania celu inwestycyjnego.
ROZDZIAŁ III - SEKCJA 4 - POMOC NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ, ROZWOJOWĄ I INNOWACYJNĄ		
23.	Art. 24 ust. 6	Doświadczenia z okresu finansowania 2007-2013 pokazują, że około 20% przedsiębiorstw ubiegających się o pomoc nie jest w stanie pozyskać niezbędnego wkładu własnego do realizacji projektów. W szczególności dotyczy to wysokich kosztów prac rozwojowych. W świetle zasad pomocy publicznej, etap prac rozwojowych jest słabiej wspierany niż wcześniejsze etapy badań ze względu na duże prawdopodobieństwo zakończenia prac sukcesem i rozpoczęcia procesu komercjalizacji wyników badań, jednak koszty prowadzenia prac rozwojowych, w szczególności konieczność budowy prototypu i testowania, są najczęściej większe niż koszty prowadzenia badań przemysłowych i podstawowych. W związku z powyższym, władze polskie proponują wprowadzenie wyższych progów bazowej intensywności pomocy publicznej: 60 % w przypadku badań przemysłowych i 40 % w odniesieniu do eksperymentalnych prac rozwojowych.
24.	Art. 25	1. Ust. 4 w powiązaniu z motywem 48 preambuły - Z łącznego brzmienia tych przepisów wynika, że art. 25 dotyczy jedynie infrastruktury organizacji badawczych, nie obejmuje zaś infrastruktury badawczej przedsiębiorców, np. ich działów naukowych. Władze polskie dostrzegają potrzebę dofinansowania projektów infrastrukturalnych realizowanych przez przedsiębiorców. Jednakże konieczność udostępniania infrastruktury innym podmiotom, zgodnie z ust. 4, wyklucza tego rodzaju projekty z dofinansowania. Jest bowiem mało prawdopodobne, by przedsiębiorcy mogli udostępniać swoją infrastrukturę badawczą innym przedsiębiorcom, ze względu na objęcie tajemnicą prowadzonych przez siebie badań. W związku z tym, władze polskie proponują ograniczenie stosowania ust. 4 oraz zdania 3 i 4 motywu 48 preambuły jedynie do infrastruktury organizacji badawczych. 2. Ust. 6 - Zaproponowany poziom intensywności pomocy publicznej rodzi wątpliwości w przypadku państw takich jak Polska, gdzie stopień zaangażowania podmiotów prywatnych w prowadzenie działalności B+R jest znacznie niższy niż np. w państwach Europy Zachodniej. Dotyczy to zwłaszcza jednostek naukowych, dla których wygenerowanie tak znaczącego wkładu własnego stanowiłoby próg trudny do osiągnięcia. W związku z powyższym, w opinii władz polskich, poziom intensywności pomocy powinien zostać zwiększony w przypadku regionów „a” i z góry określonych „c” (ex. „a”) (np. o 15 punktów procentowych). 3. Ust. 7 - Przepis ten przewiduje konieczność monitorowania zakresu gospodarczej i niegospodarczej działalności prowadzonej na badawczej infrastrukturze w celu ewentualnego zwrotu pomocy, gdyby zakres działalności gospodarczej się zwiększył. W opinii władz polskich celowe jest określenie w projekcie GBER okresu, w jakim taki monitoring należy prowadzić (np. 5 lat). Nie wydaje się bowiem możliwe w praktyce, by odbywało się to przez cały okres używania infrastruktury (wiązałoby się np. z oddelegowaniem do tego celu personelu organów publicznych na 30 lat).
25.	Art. 26 ust. 3	W opinii władz polskich nie jest jasne, czy beneficjentem pomocy mogłyby być również inicjatywy klastrowe bądź konsorcja członków klastra. Działające klastry są często organizacjami skupiającymi wielu członków, w ramach których powstają mniejsze grupy realizujące wspólne przedsięwzięcia, w tym innowacyjne. Należy zatem umożliwić udzielanie pomocy także dla mniejszych struktur wewnątrzklastrowych, które działałyby na rzecz podniesienia innowacyjności, poprzez przeformułowanie art. 26 ust. 2 w taki sposób, aby nie wskazywał, iż możliwe jest udzielenie pomocy wyłącznie na rzecz podmiotu zarządzającego klastrem (ang. <i>legal entity operating the innovation cluster</i>).

		Ponadto, władze polskie proponują rozszerzenie zakresu pomocy dla klastrów innowacyjnych tak, aby umożliwić udzielanie pomocy również dla uczestników klastra, np. w zakresie użytkowania infrastruktury, promocji, szkoleń, doradztwa. Pozwoli to na wspieranie tych klastrów, w których organizator przenosi całą korzyść na jego uczestników. Proponuje się również, aby intensywność pomocy dla uczestników klastra wynosiła 40% (bez względu na wielkość przedsiębiorstwa) plus premia za lokalizację.
ROZDZIAŁ III - SEKCJA 5 - POMOC SZKOLENIOWA		
26.	Art. 30	1. Ust. 3 - Propozycja wyłączenia z katalogu wydatków kwalifikowalnych w ramach pomocy publicznej na szkolenia kosztów zakwaterowania uczestników szkoleń (lit. b) (oprócz pracowników niepełnosprawnych) w opinii władz polskich jest niezasadna. Wyłączenie tego typu wydatków oraz wzrost realnych kosztów ponoszonych przez przedsiębiorstwę wpłynąć bezpośrednio na spadek zainteresowania przedsiębiorstw delegowaniem pracowników do udziału w szkoleniu. Władze polskie postulują wykreślenie powyższego ograniczenia. 2. Ust. 4 - Ze względu na trudności finansowe spowodowane skutkami kryzysu ekonomicznego, obniżenie intensywności może doprowadzić do zmniejszenia zainteresowania szkoleniami ze względu na konieczność wnoszenia większego wkładu własnego. Należy podkreślić, iż w dobie spowolnienia gospodarczego inwestycje w wiedzę oraz rozwój kwalifikacji pracowników powinny być postrzegane jako długofalowa inwestycja sprzyjająca podnoszeniu konkurencyjności przedsiębiorstw oraz budowaniu ich stabilnej pozycji na rynku. Zwiększenie realnych kosztów ponoszonych przez przedsiębiorcę na szkolenie kadr może wpłynąć negatywnie na poziom zainteresowania podmiotów działających na rynku tą formą wsparcia. Dlatego władze polskie postulują utrzymanie dotychczasowej maksymalnej intensywności pomocy (80%), a także rozważenie możliwości dodatkowego podniesienia intensywności pomocy w przypadku mikroprzedsiębiorstw (do 85%), które dysponują najbardziej ograniczonym budżetem na szkolenia.

ROZDZIAŁ III - SEKCJA 6 - POMOC PRZEZNACZONA NA PRACOWNIKÓW ZNAJDUJĄCYCH SIĘ W SZCZEGÓLNE TRUDNEJ SYTUACJI ORAZ PRACOWNIKÓW NIEPEŁNOSPRAWNYCH

27.	Art. 31	1. Władze polskie z zadowoleniem przyjęły wykreślenie z projektu GBER rozwiązania zastrzegającego, że stanowisko pracy nie może zostać zwolnione w związku z wygaśnięciem umowy o pracę na czas określony. 2. Ust. 3 - przepis ten dotyczy wykazywania efektu zachęty wyłącznie przy rekrutacji osób niepełnosprawnych, a więc nie obejmuje pracowników, którzy stali się niepełnosprawni w trakcie zatrudnienia. Wyrażony w motywie 54 preambuły cel przeznaczenia pomocy w formie subsydiów płacowych - na utrzymanie się na rynku osób niepełnosprawnych, w opinii władz polskich, należy odczytywać także jako umożliwienie udzielania pomocy na pracowników, którzy stali się niepełnosprawni w trakcie zatrudnienia. Z tego względu wskazane jest szczegółowe uregulowanie kwestii wykazywania efektu zachęty w odniesieniu do tych pracowników. Podkreślenia wymaga, że poprzednia wersja projektu GBER posługiwała się pojęciem „<i>employment</i>”, które obejmowało swoim zakresem zarówno pomoc w formie subsydiów płacowych dla nowych pracowników, jak i tych, którzy stali się niepełnosprawni w trakcie zatrudnienia. Proponowane w obecnej wersji projektu brzmienie ust. 3 w art. 31 i art. 32 nie rozwiązuje problemu powstałego na gruncie rozporządzenia 800/2008. Przepisy rozporządzenia 800/2008 odnoszą się do rekrutacji osób niepełnosprawnych i tak został skonstruowany polski system wspierania pracodawców osób niepełnosprawnych w formie subsydiów płacowych. Jednakże Komisja we wrześniu 2012 r. w odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania stwierdziła, że w przypadku osób, które stały się niepełnosprawne w trakcie zatrudnienia, warunek określony w art. 41 rozporządzenia 800/2008 uznaje się za spełniony. Interpretacja ta stoi w sprzeczności z literalnym brzmieniem przepisu ust. 3 w art. 31 i 32 projektu GBER. W celu uniknięcia ewentualnych wątpliwości, konieczne jest takie ukształtowanie nowego przepisu, aby w sposób jednoznaczny miał zastosowanie do obydwu kategorii pracowników: rekrutowanych oraz tych, którzy stali się niepełnosprawni w trakcie zatrudnienia. Pozostawienie przepisu w aktualnym brzmieniu uniemożliwi objęcie pomocą tej drugiej kategorii pracowników. 3. W tym kontekście władze polskie zwracają uwagę na brak konsekwencji w stosowanej terminologii - w tytule oraz ust. 3 art. 31 projekt GBER posługuje się określeniem rekrutacji (ang. <i>recruitment</i>). Natomiast w tytule art. 32 projekt posługuje się określeniem zatrudnienia (ang. <i>employing</i>), podczas gdy w ust. 3 - terminem rekrutacji, co spowoduje trudności w stosowaniu całego przepisu. W przypadku, gdyby rozumienie ww. terminów było odmienne, projekt GBER powinien te określenia zdefiniować. W przeciwnym razie terminologia powinna zostać ujednolicona - zdaniem władz polskich projekt powinien się posługiwać pojęciem zatrudnienia.
28.	Art. 32 ust. 3	W opinii władz polskich konieczne jest doprecyzowanie, kogo należy wliczać do stanu zatrudnienia przy ustalaniu warunku dotyczącego efektu zachęty (czy posłtkowo należy w tym zakresie stosować zasady określania stanu zatrudnienia dla małych i średnich przedsiębiorstw określone w Załączniku II?).

ROZDZIAŁ III - SEKCJA 7 - POMOC NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA

29.	Art. 34, 35 i 36	1. Władze polskie pozytywnie oceniają wprowadzenie do projektu GBER możliwości podwyższenia intensywności pomocy o [15] p.p. w obszarach „a” i o [5] p.p. w obszarach „c”. Ze względu na wykluczenie w projekcie GBER możliwości udzielania pomocy regionalnej w sektorze energetycznym (patrz: kwestie kluczowe: pkt 2), władze polskie postulują zwiększenie ww. bonusów regionalnych odpowiednio do 25 p.p. dla projektów realizowanych w regionach „a” oraz 15 p.p. dla projektów w
-----	------------------	--

		regionach z góry określonych „c”. 2. Zgodnie z projektem GBER, w przypadku pomocy na ochronę środowiska (w ramach której udzielana może być pomoc publiczna dla sektora energetyki) kosztami kwalifikowalnymi są koszty inwestycji niezbędnych do osiągnięcia wyższego poziomu ochrony środowiska niż określony w standardach unijnych (<i>going beyond the applicable Union standards</i>). Koszty, które nie są bezpośrednio związane z osiągnięciem wyższego poziomu ochrony środowiska, nie są kwalifikowalne. Dodatkowym ograniczeniem jest konieczność wskazania i porównywania kosztów projektu alternatywnego (inwestycji referencyjnej). Należy zauważyć, że standardy unijne są bardzo wysokie i zapewnienie zgodności z nimi jest wielkim wyzwaniem, szczególnie w sektorze energetyki. Spełnienie standardów wyższych niż unijne wymaga poniesienia dodatkowych kosztów inwestycyjnych oraz eksploatacyjnych (np. większe ilości absorberów dla instalacji odsiarczania spalin, wyższa energochłonność), które często przekraczają wielkość możliwej do uzyskania pomocy publicznej. Warunek wykraczania poza normy jest absolutnie zbyt rygorystyczny i w przyszłości może prowadzić do niekwalifikowalności wielu ważnych dla kraju projektów. W związku z powyższym, istnieje zagrożenie, że pomoc dla sektora energetyki określona w projekcie GBER będzie miała znikome znaczenie dla polskiego sektora energetycznego. Wynika to z faktu, iż niemalże żadna inwestycja w sektorze energetycznym służąca dbałości o środowisko nie będzie kwalifikowała się do wsparcia w ramach pomocy horyzontalnej lub kwota wsparcia będzie niewystarczająca, by zachęcić inwestorów do realizacji inwestycji. W wielu przypadkach potrzeba udzielenia pomocy publicznej wynika z uzasadnionych potrzeb państwa członkowskiego takich, jak zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego kraju czy cenowa dostępność energii dla obywateli. W związku z powyższym, aby umożliwić skorzystanie z tego rodzaju pomocy, należy zwiększyć jej intensywność do wysokości umożliwiającej realizację przedmiotowego postulat i jednocześnie zapewnić możliwość udzielania wsparcia operacyjnego dla zwiększonych kosztów eksploatacyjnych. Poziom wsparcia powinien zapewniać potencjalnym inwestorom NPV na poziomie bliskim 0. Alternatywnie proponuje się umożliwiać dofinansowanie do pewnego stopnia także tych inwestycji, które nie osiągają standardów ochrony środowiska wykraczających poza standardy wynikające z prawa UE poprzez wyłączenie stosowania powyższego ograniczenia w przypadku krajów o PKB niższym niż 90% średniej unijnej.
30.	Art. 34	1. Ust. 2 lit. b) - Należy zwrócić uwagę, że dane państwo członkowskie wprowadza ostrzejsze standardy niż wymagane przez UE z własnej inicjatywy w celu poprawy stanu środowiska i przedsiębiorcy w tym kraju (który działa w kierunku poprawy stanu środowiska nie będąc zobligowanym przez Unię) nie powinni być wówczas karani poprzez odbieranie możliwości skorzystania z pomocy publicznej, która dla przedsiębiorców w innym państwie (które nie wprowadziło krajowych standardów) byłaby dopuszczalna, dając im tym samym przewagę konkurencyjną. Władze polskie są zdania, że w przypadku dostosowania do standardów krajowych, gdy brak jest unijnych lub gdy krajowe są surowsze niż unijne, pomoc powinna być udzielona po wykazaniu przez beneficjenta, jaką inwestycję zrealizowałby bez pomocy, gdyby nie było standardów krajowych. 2. Ust. 5 - Celowe jest doprecyzowanie, że kosztami kwalifikowalnymi projektów są również te koszty, które służą do zwiększenia poziomu ochrony środowiska w sytuacji, gdy brak jest unijnych standardów w tym zakresie.

31.	Art. 35	1. Ust. 1 - Władze polskie z zadowoleniem przyjęły objęcie dużych przedsiębiorców pomocą na dostosowanie do przyszłych norm unijnych. Zdaniem władz polskich w interesie Unii Europejskiej jest, na ile to możliwe, stymulowanie jak najszybszego wprowadzania przez przedsiębiorców działań prośrodowiskowych, a takich działań bez udziału pomocy publicznej przedsiębiorcy nie są skłonni realizować. Należy mieć na względzie, że największymi emitentami zanieczyszczeń są właśnie duże podmioty. Wsparcie ich we wcześniejszym dostosowaniu do standardów środowiskowych spowoduje wcześniejsze wyeliminowanie znacznych emisji. W przypadku Polski wprowadzenie tej regulacji do GBER jest bardzo ważne, w szczególności ze względu na potrzeby inwestycyjne w zakresie ochrony powietrza, jakie występują w związku z koniecznością dostosowania instalacji do wymogów dyrektywy o emisjach przemysłowych (IED). Ponadto, wyłączenie energetyki z pomocy regionalnej uniemożliwia temu sektorowi pozyskanie wsparcia unijnego oraz krajowego na inwestycje obniżające emisję zanieczyszczeń do powietrza. Jednocześnie władze polskie postulują zwiększenie intensywności pomocy publicznej co najmniej 2-krotnie, aby wyeliminować ryzyko polegające na tym, że koszty wcześniejszego dostosowania do norm unijnych pomniejszone o przyznaną pomoc publiczną nie pokryją wzrostu kosztów operacyjnych związanych z eksploatacją inwestycji do momentu wejścia w życie nowych norm. 2. Ust. 2 - Pomocy na wcześniejsze dostosowanie do przyszłych norm unijnych można udzielić, o ile inwestycja zostanie zrealizowana i zakończona przed wejściem norm w życie. Zakończenie inwestycji może być rozumiane w różny sposób, powstaje zatem pytanie, czy zostało wypracowane stanowisko odnośnie definicji zakończenia (ang. <i>finalisation</i>) inwestycji. W opinii władz polskich uzasadnione byłoby bowiem jednolite stosowanie takiej definicji. 3. Ust. 3 - Władze polskie proszą o potwierdzenie, że jako „<i>applicable Union standards</i>”, należy rozumieć standardy, które w danej chwili obowiązują (tzn. zostały ogłoszone i weszły w życie) i że w ich zakres nie wchodzi standardy ogłoszone ale jeszcze nie obowiązujące. W związku z ust. 3 lit. b) władze polskie pragną zwrócić uwagę, że skoro w przyszłości (i to nawet niedalekiej) przewiduje się wejście w życie standardów, które będą obowiązywać przedsiębiorcę, to tenże przedsiębiorca nie zrealizowałby inwestycji dostosowującej do tych standardów połowicznie, by za chwilę zrealizować tę właściwą. Wykazanie, że tak by postąpił byłoby niewiarygodne. W związku z powyższym, władze polskie proponują, aby koszty kwalifikowane nie były określone w odniesieniu do mniej ekologicznej inwestycji referencyjnej, a żeby zostały ustalone jako koszty niezbędne do osiągnięcia przyszłych standardów (ogłoszonych ale jeszcze nie obowiązujących).
32.	Art. 37	1. W przypadku sektora ochrony zdrowia, szkolnictwa oraz mieszkaniowego ograniczenie wsparcia wyłącznie do formy pożyczki preferencyjnej może znacznie zmniejszyć absorpcję środków unijnych dla tych sektorów. W związku z powyższym władze polskie proponują rozszerzenie dopuszczalnych form pomocy w przypadku tego przeznaczenia pomocy o dotację w odniesieniu do ww. beneficjentów. 2. Ust. 3 - Z zaproponowanego schematu udzielania pomocy na projekty dotyczące efektywności energetycznej wynika, że fundusz efektywności energetycznej lub pośrednik finansowy otrzymywać będą pożyczkę wraz z pomocą w formie dopłat do odsetek, którą w całości przekazywać będą do właścicieli budynków. Należy stwierdzić, że zaproponowany schemat jest niejasny i może budzić wątpliwości interpretacyjne. Nie wynika z niego, w jakiej formie pomoc finansowa miałaby trafiać do właścicieli budynków, czy warunki finansowania projektów powinny być różnicowane

		w zależności od uzyskanych efektów środowiskowych czy kondycji finansowej beneficjenta. Można odnieść wrażenie (por. ust. 4), że fundusz efektywności energetycznej lub pośrednik finansowy powinien finansować projekty na warunkach tożsamyh do tych, na jakich sam otrzymał środki, czyli w formie pożyczki. Nie jest również jasne, czy beneficjentem pomocy będą instytucje finansujące, właściciele budynków, czy wszystkie zaangażowane podmioty. Ponadto, skoro fundusz powinien całą pomoc wytransferować na rzecz beneficjentów ostatecznych, to nie uzyskuje żadnej korzyści. W związku z tym nie powinien być on traktowany jako beneficjent pomocy. Władze polskie proponują przeformułowanie schematu w taki sposób, by, fundusze efektywności energetycznej lub pośrednicy finansowi mogli otrzymywać środki w formie depozytu, który byłby przez te instytucje zarządzany i z którego finansowane byłby projekty efektywności energetycznej w budynkach. Cała pula środków, z wyłączeniem środków na pokrycie kosztów zarządzania, byłaby wykorzystywana na akcje pożyczkową, przez co fundusze i pośrednicy nie byłiby beneficjentami pomocy publicznej. Należy również zwrócić uwagę, że w projekcie GBER nie zdefiniowano pojęć „energy efficiency fund” oraz „financial intermediaries”. W opinii władz polskich zadane jest wprowadzenie definicji ww. pojęć. 3. Ust. 4 - Władze polskie proponują, aby maksymalna wartość pożyczki w kwocie 10 mln EUR na projekty efektywności energetycznej w budynkach została zwiększona do kwoty 20 mln EUR. 4. Ust. 6 - W opinii władz polskich, poziom dodatkowego finansowania uzyskiwanego od prywatnych przedsiębiorców w wysokości 30% jest za wysoki. Zgodnie z przyjętym reżimem wydatkowania Funduszy Strukturalnych, tego typu mechanizmy wymagają wkładu krajowego na poziomie 15%. Zasadnym wydaje się dostosowanie zasad finansowania efektywności energetycznej na podstawie art. 37 do przyjętych na lata 2014-2020 możliwości zastosowania instrumentów finansowych do realizacji celów polityki spójności tak, aby nie pozostawały wobec siebie w sprzeczności i nawzajem się nie wykluczały. 5. Ust. 7 lit. d) - Należy wyjaśnić, czy obowiązek zapewnienia właściwej reprezentacji inwestorów w ciałach zarządczych dotyczy tylko funduszy efektywności energetycznej, czy również pośredników finansowych.
33.	Art. 38	1. Ust. 3 - władze polskie opowiadają się za przyjęciem możliwości przyznawania pomocy inwestycyjnej również dla remontowanych (ang. <i>refurbished</i>) mocy produkcyjnych, a nie tylko nowych. 2. Ust. 4 - W większości przypadków instalacji kogeneracyjnych nie jest możliwe wyodrębnienie kosztów inwestycji w dodatkowe wyposażenie niezbędne do instalacji i eksploatacji układu kogeneracji o wysokiej sprawności, gdyż są to te same urządzenia, które w zależności od parametrów produkcji funkcjonują w wysokosprawnej kogeneracji lub nie. Władze polskie proponują, aby kosztami kwalifikowalnymi były koszty konieczne do poniesienia na wybudowanie wysokosprawnej instalacji kogeneracyjnej, gdyż zapotrzebowanie na ciepło jest funkcją sezonowości i nie zależy od intencji inwestora.
34.	Art. 39a ust. 4 lit. b)	Przepis ten przewiduje opcjonalnie, dla pomocy inwestycyjnej na wytwarzanie energii elektrycznej i ciepłej ze źródeł odnawialnych, że „w przypadkach, gdy nie można wyodrębnić kosztów inwestycji, jako oddzielnej inwestycji, koszty identyfikowane są poprzez porównanie z analogiczną mniej przyjazną dla środowiska inwestycją, która byłaby wiarygodnie przeprowadzona bez tej pomocy”. Władze polskie opowiadają się za wprowadzeniem ww. opcjonalnego brzmienia przepisu. Jednocześnie władze polskie zwracają uwagę, że nie wiadomo, jaki jest scenariusz referencyjny dla budowy odnawialnych źródeł energii. Terminy „konwencjonalna elektrownia” i „konwencjonalna

		ciepłownie” obejmują bardzo szeroki wachlarz technologii energetycznych o bardzo zróżnicowanych kosztach produkcji. Jeżeli jako technologię konwencjonalną należy rozumieć technologię umowną wynikającą z proporcji wykorzystania paliw kopalnych w danym podsektorze energetyki (elektroenergetyce lub ciepłownictwie), to odpowiednie doprecyzowanie powinno znaleźć się w projekcie GBER. Ponadto władze polskie proponują, aby pomoc inwestycyjną w zakresie promocji źródeł odnawialnych dopuścić również w odniesieniu do instalacji modernizowanych, a nie tylko nowych.
35	Art. 39b ust. 5	Władze polskie proponują, aby oprócz premii gwarantowanych, dopuszczalne były także inne, analogiczne (ang. <i>equivalent</i>) względem premii formy pomocy, w których przykładowo wysokość premii nie byłaby stała.
36.	Art. 39c	1. W opinii władz polskich zasadne jest doprecyzowanie pojęcia „wspólnego punktu przyłączenia” (ang. <i>common connection point</i>). Obecna regulacja budzi wątpliwości, czy za jedną instalację uważane będą: • takie instalacje, gdzie właścicielem instalacji i wspólnego punktu przyłączenia jest jeden podmiot, • także takie instalacje, które należą do różnych podmiotów, a łączy je wspólny punkt przyłączenia (bez względu na to, czy właścicielem tego punktu jest operator systemu przesyłowego lub jeden z podmiotów przyłączonych do punktu). 2. W ust. 3 nie przewiduje się możliwości udzielania pomocy na instalacje produkujące biopaliwa wytwarzane ze zbóż i innych upraw roślin zasobnych w skrobię, roślin zawierających cukier i roślin oleistych zdefiniowanych w propozycji COM(2012)595. W zakresie odnawialnych źródeł energii nie zostało jeszcze przyjęte porozumienie na szczeblu politycznym co do dalszego kształtowania polityki. W szczególności nie zostało przyjęte przez Radę oraz Parlament Europejski porozumienie w sprawie zmiany dyrektywy 98/70/WE odnoszącej się do jakości benzyny i olejów napędowych oraz dyrektywy 2009/28/WE w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych. A zatem, w opinii władz polskich, brak jest uzasadnienia do wprowadzenia ograniczenia udzielania pomocy na instalacje produkujące biopaliwa wytwarzane ze zbóż i innych ww. upraw roślin. 3. Ust. 5 - Powstała wątpliwość, czy stopy swap to te same stopy, które KE publikuje z związku z usługami świadczonymi w ogólnym interesie gospodarczym. Kwestia ta wymaga doprecyzowania.
37.	Art. 41 ust. 4	W opinii władz polskich doprecyzowania wymaga kwestia, czy może wystąpić sytuacja, gdy pomoc na rekultywację zanieczyszczonych terenów zostanie udzielona podmiotowi, który nie jest jego właścicielem oraz czy w sytuacji, gdy beneficjentem pomocy publicznej udzielonej na rekultywację terenów zanieczyszczonych nie jest jego właściciel, koszty kwalifikujące się do objęcia pomocą powinny być również pomniejszane o wzrost jej wartości, wynikający z realizacji projektu.
38.	Art. 42	W przypadku sektora ciepłownictwa, zgodnie z projektem GBER, pomoc nie może być udzielona w celu osiągnięcia zgodności z unijnymi normami prawnymi mającymi zastosowanie do ogrzewania i chłodzenia. Należy podkreślić, że już dziś przed sektorem ciepłownictwa w Polsce stoją znaczące wyzwania związane z koniecznością dostosowania się do norm unijnych. Ciepłownictwo wymaga poważnych inwestycji z uwagi na unijne wymagania m.in. w zakresie emisji gazów cieplarnianych (ograniczanie emisji CO ₂ , SO ₂ , NO _x i pyłów). W przypadku sektora ciepłownictwa istnieje zagrożenie, że pomoc dla tego sektora dopuszczona w ramach projektu GBER będzie znikoma. Wynika to z faktu, iż niemalże żadna inwestycja w sektorze energetycznym służąca spełnieniu wymagań środowiskowych nie będzie kwalifikowała się do

		wsparcia w ramach pomocy horyzontalnej lub kwota wsparcia będzie niewystarczająca by zachęcić inwestorów do realizacji inwestycji. W związku z powyższym władze polskie proponują wykreślić z projektu GBER ust. 7. Jednocześnie władze polskie sugerują, aby kosztami kwalifikowalnymi były koszty konieczne do poniesienia na wybudowanie bądź dostosowanie do efektywnego systemu ciepłowniczego i chłodniczego, w przypadku gdy system ciepłowniczy i chłodniczy będzie spełniał definicję systemu efektywnego zawartą w dyrektywie 2012/27/EU.
ROZDZIAŁ III - SEKCJA 8 - POMOC MAJĄCA NA CELU NAPRAWIENIE SZKÓD SPOWODOWANYCH NIEKTORYMI KLĘSKAMI ŻYWIŁOWYMI		
39.	Art. 44	1. Władze polskie proponują umożliwienie stosowania art. 44 rozporządzenia GBER do programów pomocy, „na wszelki wypadek” (ang. <i>just in case</i>), a więc jeszcze przed wystąpieniem klęski żywiołowej, z zastrzeżeniem, że pomoc na jego podstawie mogłaby być udzielana dopiero po wystąpieniu zdarzenia uznanego przez państwo członkowskie za klęskę. Wprowadzenie takiej możliwości znacznie usprawni realizację pomocy po wystąpieniu zdarzenia, w szczególności mając na uwadze przewlekłość procedur związanych z przyjmowaniem krajowych aktów prawnych stanowiących podstawę do wypłacenia pomocy. W przypadku tego rodzaju pomocy, szybkość reakcji ze strony państwa członkowskiego ma zasadnicze znaczenie dla minimalizacji szkód i przywrócenia stanu sprzed klęski. 2. W ust. 4 określono, że utratę dochodu oblicza się za okres do sześciu miesięcy od wystąpienia szkody na podstawie danych finansowych przedsiębiorstwa (zysku przed odliczeniem podatków i odsetek (EBIT), amortyzacji i kosztów pracy związanych z zakładem bezpośrednio dotkniętym klęską żywiołową). Zaproponowane brzmienie tego przepisu jest bardzo zawile, w związku z powyższym władze polskie proponują przedstawienie sposobu obliczania utraty dochodu za pomocą następującego wzoru: $\text{utraczone dochody} = \text{EBIT (zysk operacyjny)} + \text{amortyzacja} + \text{koszty pracy}$
ROZDZIAŁ III - SEKCJA 10 - POMOC NA INFRASTRUKTURĘ SZEROKOPASMOWĄ		
40.	Art. 46	1. W ust. 3 wprowadzono obowiązek przeprowadzenia publicznych konsultacji w obszarach, na których miałyby być budowana infrastruktura. Jak wykazuje doświadczenie z perspektywy finansowej 2007-2013, może to prowadzić nawet do „blokowania miejscowości” przez konkurencyjnych operatorów, którzy mogą zgłosić fikcyjną chęć budowy infrastruktury na danym obszarze. Istotne jest dookreślenie, na ile ten obowiązek rzutowałby na możliwość przyznania dofinansowania. Władze polskie proszą o potwierdzenie, czy mając na uwadze, że w Polsce, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie inwentaryzacji pokrycia istniejącą infrastrukturą telekomunikacyjną i publicznymi sieciami telekomunikacyjnymi zapewniającymi lub umożliwiającymi zapewnienie szerokopasmowego dostępu do Internetu oraz budynkami umożliwiającymi kolokację, przedsiębiorcy telekomunikacyjni mają obowiązek informowania o swoich zasobach i planach inwestycyjnych w zakresie sieci telekomunikacyjnych to, czy można uznać, że ww. warunek dotyczący konsultacji jest w takiej sytuacji spełniony. Należy przy tym zaznaczyć, że dane te są ogólnodostępne i mają stanowić podstawę kwalifikowalności obszarów objętych wsparciem. 2. Należy ponadto ujednolicić sposób obliczania okresu trzech lat, rozumianego „najbliższa przyszłość”, z metodologią określona w art. 63 (przypis 79) Wytycznych UE w sprawie stosowania reguł pomocy państwa w odniesieniu do szybkiej budowy/rozbudowy sieci szerokopasmowych. W wytycznych wyjaśnione jest, że okres trzech lat powinien być liczony od momentu publikacji informacji o planowanym środku pomocy. Projekt GBER II wprowadza nowy przepis w tym zakresie (okres liczony od decyzji o

		przyznaniu pomocy), który może powodować niepotrzebne komplikacje. Nie ma uzasadnienia dla zmiany dotychczas przyjętych zasad liczenie okresu trzech lat. 3. Ust. 2 w powiązaniu z pkt 125 Załącznika II - Nie jest możliwe precyzyjne ustalenie, jakiego rodzaju koszty wpisują się w poszczególne kategorie. Wyjaśnienia wymaga kwestia, czy koszty inwestycyjne obejmują także prace związane z planowaniem, projektowaniem, obsługą prawną i nadzorem realizacji inwestycji. Także definicja „robót w zakresie inżynierii lądowej i wodnej związanych z infrastrukturą szerokopasmową” mówi tylko o robotach koniecznych do budowy sieci, pomijając kwestię innych prac niezbędnych do rozpoczęcia robót budowlanych. Celowe jest doprecyzowanie wskazujące, że koszty studium wykonalności, analiz prawnych, projektów, pozwoleń należą do kategorii kosztów kwalifikowanych.
ROZDZIAŁ III - SEKCJA 1.1 - POMOC NA KULTURĘ I ZACHOWANIE DZIEDZICTWA KULTUROWEGO		
41.	Art. 47	1. Ust. 3 - W przepisie tym nie wskazano, czy warunki wyłączenia mają zastosowanie również do usług świadczonych ze względu na ich znaczenie historyczne w sektorze transportu. W tym kontekście należy zauważyć, że rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1370/2007 dotyczące usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego, określające zasady finansowania usług w sektorze transportu zbiorowego, nie ma zastosowania do usług świadczonych przede wszystkim ze względu na ich znaczenie historyczne lub atrakcyjność turystyczną. Biorąc powyższe pod uwagę, zasadne jest odpowiednie doprecyzowanie przedmiotowego przepisu, tj. wskazanie, że ma on zastosowanie do usług świadczonych ze względu na ich znaczenie historyczne w sektorze transportu oraz określenie warunków udzielania tego typu pomocy. 2. Ust. 5 - Określono, że pomoc inwestycyjna może być przeznaczona na budowę, modernizację, nabycie, konserwację lub poprawę infrastruktury, jeżeli w skali roku przynajmniej 80% czasu lub przestrzeni tej infrastruktury jest wykorzystywane w celach kulturalnych. W praktyce wyliczenie stopnia wykorzystania infrastruktury dla poszczególnych celów (kulturalnych i pozostałych) może jednak rodzić problemy. Uwzględniając powyższe, władze polskie proponują, aby w preambule do projektu GBER zostały zawarte wskazówki w przedmiocie sposobu dokonywania stosownych obliczeń
ROZDZIAŁ IV - PRZEPISY KOŃCOWE		
42.	Art. 51 ust. 5	Powinno być: „Państwo członkowskie dostosowuje się do przepisów [art. 9 ust. 1 lit. c)] najpóźniej w ciągu dwóch lat od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia”.
ZAŁĄCZNIK I		
43.	pkt 10	Doprecyzowania lub przeformułowania wymaga pojęcie „osoby bez stałego zatrudnienia za wynagrodzeniem w okresie ostatnich sześciu miesięcy”. W szczególności nie jest jasne, jakiego rodzaju umowy powinny być brane pod uwagę w celu weryfikacji spełnienia powyższego warunku (czy np. zatrudnienie w ramach prac sezonowych przez okres 2-3 miesięcy wyklucza daną osobę z możliwości zaklasyfikowania jej do kategorii pracowników znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy).
44.	pkt 14	W opinii władz polskich zaproponowana definicja „ekwiwalentu dotacji brutto” jest niezrozumiała i wydaje się bardziej odnosić do pojęcia intensywności pomocy jako wartości procentowej. Ponadto w takim brzmieniu definicja ta będzie miała zastosowanie jedynie do pomocy udzielanej w formie dotacji. Celowa jest zatem odpowiednia zmiana tej definicji.

45.	pkt 27	W związku z propozycją obniżenia wskaźnika zatrudnienia osób niepełnosprawnych z 50% do 30% w definicji zatrudnienia chronionego, władze polskie zwracają uwagę, że pomoc na rekompensatę dodatkowych kosztów związanych z zatrudnianiem osób niepełnosprawnych powinna być skierowana do pracodawców odznaczających się jedynie wysokim wskaźnikiem zatrudnienia osób niepełnosprawnych. Władze polskie proponują zatem ustanowienie przedmiotowego wskaźnika na poziomie 50%.
46.	pkt 29	Definicja rozpoczęcia prac jest bardziej restrykcyjna niż dotychczasowa, ponieważ wprowadza termin złożenia „innego zobowiązania, które czyni realizację inwestycji nieodwracalną”. Powyższe brzmienie definicji stwarza wątpliwość, co należy rozumieć przez takie zobowiązanie. Dotychczasowa definicja była w miarę jasna; wskazywała dość precyzyjnie, co może być momentem decydującym o wykonaniu inwestycji, choć też rodziła wątpliwości, np. co należy rozumieć pod pojęciem rozpoczęcia robót budowlanych. Nowa propozycja jest mało czytelna i może powodować niejednołitość podejścia poszczególnych państw członkowskich (np. ze względu na odmienne uregulowania prawne), a nawet organów udzielających pomocy w tym samym państwie. Dodatkowo, brzmienie przepisu nie pozwala jednoznacznie określić, czy również zobowiązanie dotyczące realizacji usługi stanowi rozpoczęcie prac. Władze polskie proponują pozostawienie dotychczasowej definicji rozpoczęcia inwestycji, przy jednoczesnym doprecyzowaniu pojęcia rozpoczęcia robót budowlanych.
47.	pkt 30	Definicja „rzeczowych aktywów trwałych” (ang. <i>tangible assets</i>) nie różni się od dotychczas stosowanej, niemniej jednak praktyka pokazuje, że wymaga ona doprecyzowania. W przypadku inwestycji, oprócz niebudzących wątpliwości kosztów, np. kosztów maszyn i urządzeń, występuje szereg kategorii kosztów związanych z inwestycją, których kwalifikowalność nie jest oczywista (przykładowo: koszty pomiarów środowiskowych lub badań laboratoryjnych potwierdzających właściwe funkcjonowanie instalacji, koszty sporządzenia dokumentacji, w tym powykonawczej, koszty prac geodezyjnych czy nadzór inwestorski). Interpretacje różnych organów udzielających pomocy mogą być w tym zakresie niespójne. W opinii władz polskich kwalifikowane powinny być wszystkie koszty niezbędne do przeprowadzenia kompletnego procesu inwestycyjnego, od przygotowania dokumentacji dotyczącej inwestycji do uruchomienia instalacji i potwierdzenia właściwego (tj. zgodnego z założonymi parametrami) jej funkcjonowania. Koszty takie tworzą (zwiększają) wartość środka trwałego, który po zakończeniu inwestycji przyjmowany jest do ewidencji bilansowej i podlega amortyzacji i nie są zaliczane do kosztów bieżących. Wydzielanie niektórych kosztów z tego procesu i traktowanie ich jako niekwalifikowanych powoduje trudności w jednolitym określaniu kosztów kwalifikowanych, gdyż inwestycje realizowane są w różnych formułach. Np. w formule „pod klucz” trudno jest precyzyjnie ustalić koszty poszczególnych elementów inwestycji, ponieważ składają się one na jedną cenę, którą płaci inwestor.
48.	pkt 32	Patrz: Kwestie kluczowe pkt 7.
49.	pkt 70	Zaproponowana definicja wydaje się być zbyt ogólna i nie wykazuje ona żadnej różnicy pomiędzy pojęciami „sprzedaży produktów” i „ograniczonej sprzedaży w celu badania rynku”. Brak precyzji w tym zakresie może powodować wątpliwości interpretacyjne. Celowe jest zatem doprecyzowanie pojęcia „ograniczonej sprzedaży w celu badania rynku”.
50.	pkt 74	Definicja ta została doprecyzowana poprzez dodanie, iż za inwestora prywatnego można uważać publicznego pośrednika finansowego, o ile państwo nie wykonuje, faktycznie i prawnie, kontroli nad takim pośrednikiem. Należy zwrócić uwagę, iż kryterium wykonywania „władztwa” lub „kontroli” przez państwo nie jest odpowiednim kryterium, odróżniającym inwestora

		prywatnego od publicznego w zakresie działalności inwestycyjnej. W opinii władz polskich, kryterium to powinno mieć charakter przedmiotowy (jak działa inwestor), a nie podmiotowy (kim jest inwestor i kto wykonuje władztwo). Wobec powyższego władze polskie proponują, aby inwestycje publicznych instytucji (spółek z udziałem Skarbu Państwa, które nie są „<i>entrusted entity</i>”, a działają jedynie jako inwestor) były uznawane za inwestycje prywatne, jeśli są podejmowane na takich samych zasadach i z taką samą absorpcją ryzyka inwestycyjnego, jak przez inwestorów prywatnych. Należy bowiem mieć na względzie, że nawet spółki w 100% publiczne mogą działać jak prywatny inwestor, nie wykonując funkcji publicznych, ale kierując się wyłącznie swoim interesem ekonomicznym.
51.	pkt 85	Doprecyzowania wymaga definicja „efektywnej współpracy” (ang. <i>effective collaboration</i>). Wątpliwości dotyczą kwestii, czy zawsze w przypadku efektywnej współpracy wymagany jest podział pracy między podmiotami. Konieczne jest doprecyzowanie, czy warunek ten odnosi się wyłącznie do kwestii osiągania wspólnego celu, czy również do wymiany wiedzy i technologii.
52.	pkt 87	W definicji tej wątpliwość budzi konieczność posiadania 5 letniego doświadczenia celem zakwalifikowania danego pracownika do kategorii wysoko wykwalifikowanego personelu. W opinii władz polskich warunek ten jest zbyt restrykcyjny. Proponuje się zatem zmniejszenie niniejszego wymogu do 3 lat.
53.	pkt 125	Jako „roboty w zakresie inżynierii lądowej i wodnej związane z infrastrukturą szerokopasmową” zdefiniowane zostały roboty w zakresie inżynierii lądowej i wodnej, które są konieczne do budowy sieci szerokopasmowej. Jednocześnie jako przykład podawane jest rozkopanie drogi w celu umożliwienia położenia kanałów. Definicja ta może prowadzić do zawężającego postrzegania katalogu kwalifikowalnych prac, a co za tym idzie, pomijania innych możliwości budowy sieci szerokopasmowych, jak np. modernizację słupów energetycznych (które również mogą być wykorzystywane jako podstawa dla sieci szerokopasmowej, a ich modernizacja jest rozwiązaniem tańszym niż układanie kanalizacji kablowej). W związku z powyższym, władze polskie proponują rozszerzenie katalogu działań wskazanych w definicji lub wykreślenie podanego przykładu.
ZAŁĄCZNIK II		
54.	art. 3	1. Pkt 6 - Wobec licznych wniosków płynących z praktyki decyzyjnej KE, które oparte zostały w głównej mierze na funkcjonalnej interpretacji definicji MŚP, a nie znajdują bezpośredniego odzwierciedlenia w treści Załącznika II, zasadne wydaje się rozszerzenie jego przepisów przynajmniej o część tych wniosków. Istotne z punktu widzenia praktyki stosowania definicji MŚP jest np. określenie przejawów występowania relacji powiązania za pośrednictwem osób fizycznych, tj. przyjęcie przepisu analogicznego dla art. 3 pkt 6 lit. e)-h) opisującego sytuacje, w których występuje powiązanie za pośrednictwem osób fizycznych, wprowadzenie definicji grupy osób fizycznych działających wspólnie, czy uszczegółowienie definicji rynku pokrewnego. 2. Pkt 7 - W opinii władz polskich zasadna jest rezygnacja z zasady traktowania przedsiębiorstw z udziałem podmiotów publicznych w strukturze właścicielskiej, bez względu na poziom zatrudnienia oraz obrotów lub bilansu, za przedsiębiorstwa duże. Patrz: Kwestie kluczowe pkt 3.

55.	art. 4	KE wielokrotnie przedstawiała swoje stanowisko na temat zakresu stosowania art. 4 ust. 2 Załącznika I do rozporządzenia nr 800/2008 (art. 4 pkt 10 Załącznika II do projektu GBER), zgodnie z którym przepisu tego nie należy stosować w przypadku przejęć lub sprzedaży przedsiębiorstw. Taka interpretacja wynika wprost z funkcji, dla której powołana została definicja małego i średniego przedsiębiorstwa. W projekcie GBER przyjęto niezmienną definicję MŚP. Ze względu na istotne znaczenie dla oceny wielkości przedsiębiorstw i liczne wątpliwości instytucji udzielających pomocy, zasadne jest uzupełnienie Załącznika II o przepisy regulujące zakres stosowania pkt 10.
56.	art. 5	W opinii władz polskich celowe jest zdefiniowanie, jakie grupy osób powinny być zakwalifikowane jako: a) osoby pracujące dla przedsiębiorstwa, podlegające mu i uważane za pracowników na mocy prawa krajowego; b) właściciele - kierownicy; c) partnerzy prowadzący regularną działalność w przedsiębiorstwie i czerpiący z niego korzyści finansowe. Szczegółne wątpliwości budzi sposób zakwalifikowania osób zatrudnionych na podstawie umów cywilnoprawnych, jak też na podstawie kontraktów menadżerskich.
ZALĄCZNIK III		
57.	część III	W nazwie formularza błędnie odniesiono się do art. 10 ust. 1 lit. c). Jednocześnie w opinii władz polskich wątpliwość budzi konieczność podania informacji na temat „grupa, do której beneficjent należy” (ang. <i>the group the beneficiary belongs to</i>). Takie sformułowanie nie jest jasne i nie wiadomo, czy chodzi o nazwę grupy (o ile taka istnieje), czy o wszystkich jej członków, czy chodzi o powiązania definiujące status przedsiębiorcy pod względem wielkości. Kwestia ta wymaga doprecyzowania.

Ponadto, dla uniknięcia wątpliwości interpretacyjnych wynikających z błędnego tłumaczenia projektu GBER na języki narodowe państw członkowskich, władze polskie zwracają uwagę na konieczność zapewnienia przez KE odpowiedniej weryfikacji jakości tłumaczeń. Władze polskie pragną przedstawić sugestie dotyczące tłumaczenia dokumentu na język polski w tabelce poniżej.

L.p.	Omawiany przepis rozporządzenia	Brzmienie przepisu w tekście w języku angielskim	Brzmienie przepisu w tekście w języku polskim	Powinno być w języku polskim
1.	Motyw 20	As regards any ad hoc aid covered by this Regulation granted to a beneficiary which is a large enterprise, the Member State should, in addition to the conditions applying to SMEs (...)	W przypadku jakiegokolwiek pomocy <i>ad hoc</i> objętej niniejszym rozporządzeniem i przyznanej dużemu przedsiębiorstwu państwo członkowskie, oprócz uwzględnienia warunków obowiązujących w przypadku MŚP, powinno (...)	W przypadku jakiegokolwiek pomocy <i>ad hoc</i> objętej niniejszym rozporządzeniem, przyznanej dużemu przedsiębiorstwu państwo członkowskie, oprócz uwzględnienia warunków obowiązujących w przypadku MŚP, powinno (...)

2.	Motyw 67	Investment aid for broadband infrastructure aims at fostering the deployment of such infrastructure and related civil engineering works in areas where no comparable infrastructure exists nor is likely to be deployed by market operators in the near future.	Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę szerokopasmową ma na celu ułatwianie <u>zakładania</u> takiej infrastruktury i prowadzenia związanych z tym robót w zakresie inżynierii lądowej i wodnej w obszarach, gdzie infrastruktura tego rodzaju nie istnieje i najprawdopodobniej nie zostanie <u>założona</u> przez działających na rynku operatorów w najbliższej przyszłości.	Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę szerokopasmową ma na celu ułatwianie budowy/rozbudowy takiej infrastruktury i prowadzenia związanych z tym robót w zakresie inżynierii lądowej i wodnej w obszarach, gdzie infrastruktura tego rodzaju nie istnieje i najprawdopodobniej nie zostanie wybudowana przez działających na rynku operatorów w najbliższej przyszłości.
3.	Motyw 68	In the culture and heritage conservation sector, a number of measures taken by Member States may not constitute aid because they do not fulfil all the criteria of Article 107(1) of the Treaty, for example because the activity is not economic (...).	W sektorze kultury i zachowania dziedzictwa kulturowego wiele środków stosowanych przez państwa członkowskie może nie stanowić pomocy, ponieważ nie spełniają kryteriów art. 107 ust. 1 Traktatu, np. dlatego, <u>że nie są działalnością gospodarczą</u> lub (...).	W sektorze kultury i zachowania dziedzictwa kulturowego wiele środków stosowanych przez państwa członkowskie może nie stanowić pomocy, ponieważ nie spełniają kryteriów art. 107 ust. 1 Traktatu, np. dlatego, że działalność taka nie jest działalnością gospodarczą lub (...).
4.	Motyw 70	However, aid to multifunctional tourism infrastructures such as leisure parks and hotel facilities	Jednak pomoc na <u>wielofunkcyjne infrastruktury o charakterze turystycznym</u> , takie jak parki rozrywki i obiekty hotelowe	Jednak pomoc na wielofunkcyjną infrastrukturę turystyczną , taką jak parki rozrywki i obiekty hotelowe
5.	Art. 14 ust. 14	In assisted areas eligible for aid under Article 107(3)(c) of the Treaty, this provision shall apply to large undertakings only if the initial investments concerns a new economic activity.	Na obszarach objętych pomocą kwalifikujących się do pomocy zgodnie z art. 107 ust. 3 lit. c) Traktatu przepis ten <u>stosuje się do dużych przedsiębiorstw</u> , wyłącznie jeżeli inwestycja początkowa dotyczy nowej działalności gospodarczej.	Na obszarach objętych pomocą kwalifikujących się do pomocy zgodnie z art. 107 ust. 3 lit. c) Traktatu przepis ten stosuje się do dużych przedsiębiorstw , wyłącznie jeżeli inwestycja początkowa dotyczy nowej działalności gospodarczej.
6.	Art. 28 ust. 1	Aid for process or organisational innovation shall be	Pomoc na innowacje procesowe lub <u>innowacyjne</u> jest	Pomoc na innowacje procesowe lub organizacyjne jest

7.	Art. 30 ust. 3 lit. b)	Accommodation costs are excluded except for the minimum necessary accommodation costs for trainees' who are workers with disabilities	Do kosztów kwalifikowalnych nie zalicza się kosztów zakwaterowania, z wyjątkiem minimalnych niezbędnych kosztów zakwaterowania <u>dla wykładowców</u> będących pracownikami niepełnosprawnymi	Do kosztów kwalifikowalnych nie zalicza się kosztów zakwaterowania, z wyjątkiem minimalnych niezbędnych kosztów zakwaterowania <u>dla uczestników</u> będących pracownikami niepełnosprawnymi
8.	Art. 34 ust. 8, art. 35 ust. 5, art. 36 ust. 6, art. 38 ust. 6, art. 39a ust. 8, art. 42 ust. 6	The aid intensity may be increased by [15] percentage points for investments located in assisted areas fulfilling the conditions of Article 107(3)(a) of the Treaty and by [5] percentage points for investments located in assisted areas fulfilling the conditions of Article 107(3)(c) of the Treaty.	Intensywność pomocy można zwiększyć o [15] punktów procentowych dla inwestycji usytuowanych na obszarach objętych pomocą, które spełniają warunki określone w art. 107 ust. 3 lit. a) Traktatu, oraz o [5] punktów procentowych dla <u>klastrów innowacyjnych</u> usytuowanych na obszarach objętych pomocą, które spełniają warunki określone w art. 107 ust. 3 lit. c) Traktatu.	Intensywność pomocy można zwiększyć o [15] punktów procentowych dla inwestycji usytuowanych na obszarach objętych pomocą, które spełniają warunki określone w art. 107 ust. 3 lit. a) Traktatu, oraz o [5] punktów procentowych dla <u>inwestycji</u> usytuowanych na obszarach objętych pomocą, które spełniają warunki określone w art. 107 ust. 3 lit. c) Traktatu.
9.	Art. 45 ust. 5	The eligible costs shall be the price of a return ticket from or to the remote region (...).	Do kosztów kwalifikowalnych zalicza się cenę <u>biletu powrotnego</u> do lub z regionu oddalonego(...).	Do kosztów kwalifikowalnych zalicza się cenę <u>biletu w obie strony</u> do lub z regionu oddalonego (...).
10.	Art. 46 ust. 2	The eligible costs shall be: (a) investment costs for the deployment of a passive broadband infrastructure; or (b) investment costs of broadband-related civil engineering works; or (c) investment costs for the deployment of basic broadband networks ; or (d) investment costs for the deployment of very high-speed next generation access ('NGA') networks.	Do kosztów kwalifikowalnych zalicza się: a) koszty inwestycyjne <u>zakładania</u> pasywnej infrastruktury szerokopasmowej; lub b) koszty inwestycyjne robót w zakresie inżynierii lądowej i wodnej związanych z infrastrukturą szerokopasmową; lub c) koszty inwestycyjne <u>zakładania</u> podstawowych sieci szerokopasmowych; lub d) koszty inwestycyjne <u>zakładania</u> szybkich sieci dostępu nowej generacji (sieci NGA).	Do kosztów kwalifikowalnych zalicza się: a) koszty inwestycyjne budowy/rozbudowy pasywnej infrastruktury szerokopasmowej; lub b) koszty inwestycyjne robót w zakresie inżynierii lądowej i wodnej związanych z infrastrukturą szerokopasmową; lub c) koszty inwestycyjne budowy/rozbudowy podstawowych sieci szerokopasmowych; lub d) koszty inwestycyjne budowy/rozbudowy szybkich sieci dostępu nowej generacji (sieci

				NGA).
11.	Art. 46 ust. 3	The investment shall be located in areas where there is no infrastructure of the same category (either basic broadband or NGA network) and where no such infrastructure is likely to be developed on commercial (...)	Inwestycje zlokalizowane są w obszarach, gdzie infrastruktura tego rodzaju (podstawowe sieci szerokopasmowe lub sieci NGA) nie istnieje i <u>najprawdopodobniej nie zostanie założona</u> na zasadach komercyjnych (...)	Inwestycje zlokalizowane są w obszarach, gdzie infrastruktura tego rodzaju (podstawowe sieci szerokopasmowe lub sieci NGA) nie istnieje i najprawdopodobniej nie powstanie na zasadach komercyjnych (...)
12.	Art. 46 ust. 5	The network operator shall offer the widest possible active and passive wholesale access under fair and non-discriminatory conditions, including effective and full unbundling in case of NGA networks. Such wholesale access shall be granted for at least 7 years (...)	Operator sieci oferuje <u>hurtowe usługi możliwie najszerszego aktywnego i pasywnego dostępu</u> na równych i niedyskryminujących warunkach, z możliwością uzyskania skutecznego i pełnego dostępu w przypadku sieci NGA. Taki hurtowy dostęp <u>przyznaje się na co najmniej 7 lat</u> (...)	Operator sieci oferuje możliwie najszerszy dostęp do hurtowych usług aktywnych i pasywnych na równych i niedyskryminujących warunkach, z możliwością uzyskania skutecznego i pełnego dostępu w przypadku sieci NGA. Taki hurtowy dostęp będzie zapewniony przez co najmniej 7 lat (...)
13.	Art. 46 ust. 6	The wholesale access price shall be based on the pricing principles set by the national regulatory authority and on benchmarks that prevail (...)	Cena dostępu hurtowego opiera się na zasadach ustalania cen określonych przez krajowy organ regulacyjny i na punktach odniesienia <u>przeważających</u> (...)	Cena dostępu hurtowego opiera się na zasadach ustalania cen określonych przez krajowy organ regulacyjny i na punktach odniesienia obowiązujących (...)
14.	Art. 47 ust. 5 lit. e	costs for cultural projects and activities, cooperation and exchange programmes	<u>koszty na projekty i działania kulturalne, programy współpracy i wymiany</u>	koszty projektów i działań kulturalnych, programów współpracy i wymiany
15.	Art. 49 ust. 2	The infrastructure shall not be used exclusively by a single professional sport user and the use by other professional or non-professional sport users	Infrastruktura nie może być wykorzystywana wyłącznie przez jednego zawodowego <u>sportowca</u> , a jej wykorzystanie przez innych <u>sportowców</u> uprawiających sport zawodowo lub amatorsko	Infrastruktura nie może być wykorzystywana wyłącznie przez jednego zawodowego użytkownika sportowego , a jej wykorzystanie przez innych użytkowników uprawiających sport zawodowo lub amatorsko
16.	Załącznik I, pkt 14	'gross grant equivalent' or 'GGE' means the discounted value of the aid expressed as a percentage of the discounted value of the eligible costs, as	„ekwiwalent dotacji brutto” oznacza zdyskontowaną wartość pomocy wyrażoną jako odsetek zdyskontowanej wartości kosztów	„ekwiwalent dotacji brutto” oznacza zdyskontowaną wartość pomocy wyrażoną jako odsetek zdyskontowanej wartości kosztów kwalifikowalnych,

		calculated on the date of granting the aid on the basis of the applicable discount rate	kwalityfikowalnych, obliczoną w momencie przyznania pomocy <u>na podstawie obowiązującej stopy referencyjnej</u>	obliczoną w momencie przyznania pomocy przy zastosowaniu obowiązującej stopy dyskontowej
17.	Załącznik I, pkt 97	'research and knowledge-dissemination organisation' means (...)	organizacja <u>prowadząca badania</u> i szerząca wiedzę oznacza (...)	organizacja badawcza i rozpowszechniająca wiedzę oznacza (...)
18.	Załącznik I, pkt. 125	'Broadband-related civil engineering works' means the civil engineering works which are necessary for the deployment of a broadband network, such as digging up a road in order to enable the placement of (broadband) ducts.	Roboty w zakresie inżynierii lądowej i wodnej związane z infrastrukturą szerokopasmową oznaczają roboty w zakresie inżynierii lądowej i wodnej, które są konieczne do <u>założenia sieci szerokopasmowej</u> , jak np. rozkopanie drogi w celu umożliwienia położenia kanałów (<u>do okablowania łącz szerokopasmowych</u>).	Roboty w zakresie inżynierii lądowej i wodnej związane z infrastrukturą szerokopasmową oznaczają roboty w zakresie inżynierii lądowej i wodnej, które są konieczne do budowy/rozbudowy sieci szerokopasmowej , jak np. rozkopanie drogi w celu umożliwienia położenia kanałów (na potrzeby łącz szerokopasmowych).
19.	Załącznik II - art. 3 ust. 3 akapit 3	Enterprises having any of the relationships described in the first subparagraph through one or more other enterprises, or any one of the investors mentioned in paragraph 2, are also considered to be linked.	Przedsiębiorstwa, które pozostają w jednym ze związków opisanych w akapicie pierwszym <u>z co najmniej jednym przedsiębiorstwem, lub inwestorów</u> , o których mowa w ust. 2, również <u>traktuje się jako</u> powiązanych	Przedsiębiorstwa, które pozostają w jednym ze związków opisanych w akapicie pierwszym za pośrednictwem co najmniej jednego przedsiębiorstwa, lub jednego z inwestorów , o których mowa w ust. 2, również uznaje się za powiązane
20.	Załącznik II - Art. 3 ust. 3 akapit 4	Enterprises which have one or other of such relationships through a natural person or group of natural persons acting jointly are also considered linked enterprises if they engage in their activity or in part of their activity in the same relevant market or in adjacent markets.	Przedsiębiorstwa pozostające w jednym z takich związków <u>z osobą fizyczną lub grupą osób fizycznych</u> działających wspólnie również <u>traktuje się</u> jak przedsiębiorstwa powiązane, jeżeli prowadzą swoją one działalność lub część działalności na tym samym rynku właściwym lub rynkach pokrewnych.	Przedsiębiorstwa pozostające w jednym z takich związków za pośrednictwem osoby fizycznej lub grupy osób fizycznych działających wspólnie również uznaje się za przedsiębiorstwa powiązane, jeżeli prowadzą one swoją działalność lub część działalności na tym samym rynku właściwym lub rynkach pokrewnych.